

*Załącznik do uchwały Nr
Rady Gminy Ustronie Morskie
z dnia*

**Program
Wspierania Rodziny w Gminie Ustronie Morskie
na lata 2022-2024**

SPIS TREŚCI

WPROWADZENIE	3
1. PODSTAWOWE POJĘCIA I REGULACJE PRAWNE.....	4
1.1. REGULACJE PRAWNE DOTYCZĄCE RODZINY I DZIECKA W USTAWODAWSTWIE KRAJOWYM.....	4
1.2. REGULACJE PRAWNE DOTYCZĄCE RODZINY I DZIECKA W USTAWODAWSTWIE MIĘDZYNARODOWYM.....	5
1.3. UWARUNKOWANIA PRAWNE REALIZACJI PROGRAMU	6
2. DIAGNOZA SYTUACJI RODZINY I DZIECKA W GMINIE USTRONIE MORSKIE	7
2.1. ADRESACI PROGRAMU	8
2.2. CHARAKTERYSTYKA GMINY	8
2.2.1. DANE OGÓLNE	8
2.2.2. DEMOGRAFIA.....	10
2.2.3. INFRASTRUKTURA MIESZKANIOWA	11
2.2.4. SYTUACJA NA RYNKU PRACY	12
2.2.5. PRZESTĘCZOŚĆ ORAZ DZIAŁANIA PODEJMOWANE NA RZECZ ZAPEWNIENIA BEZPIECZEŃSTWA W GMINIE.....	13
2.3. ZASOBY WSPIERAJĄCE RODZINĘ I DZIECKO.....	14
2.3.1. JEDNOSTKI WSPARCIA Z TERENU GMINY	14
2.3.2. JEDNOSTKI WSPARCIA SPOZA GMINY.....	29
2.4. BADANIA ANKIETOWE	32
2.4.1. BADANIA ANKIETOWE PRZEPROWADZONE WŚRÓD MIESZKAŃCÓW.....	32
2.4.2. BADANIA ANKIETOWE W PLACÓWKACH OŚWIATOWYCH.....	37
2.5. ANALIZA SWOT	40
2.6. OCENA WDROŻENIA POPRZEDNIO REALIZOWANEGO PROGRAMU.....	45
3. PROJEKTOWANE DZIAŁANIA PROGRAMOWE.....	47
3.1. CEL GŁÓWNY PROGRAMU	47
3.2. CELE OPERACYJNE, DZIAŁANIA	48
4. REALIZACJA PROGRAMU	55
4.1. KOORDYNATOR, PODMIOTY ODPOWIEDZIALNE I PARTNERZY.....	55
4.2. FINANSOWANIE.....	55
4.3. MONITORING, EWALUACJA, SPRAWOZDAWCZOŚĆ	55

WPROWADZENIE

Rodzina pełni szereg funkcji mających na celu zaspokajanie potrzeb swoich członków. Przede wszystkim warunkuje prawidłowy rozwój biologiczny i psychospołeczny dziecka. Jest pierwszą instytucją wychowawczą, w której przebiega proces socjalizacji dzieci, kształtowanie ich osobowości oraz przygotowanie do przyszłych ról społecznych. Rodzina oddziałuje na dziecko poprzez określony i swoisty układ stosunków społecznych, na których podłożu dziecko przyswaja sobie określone wartości i wzory osobowe.

Prawidłowemu funkcjonowaniu rodziny zagraża szereg czynników, wśród których istotną rolę odgrywają zjawiska patologiczne. Ich oddziaływanie czyni daną rodzinę dysfunkcyjną, czyli taką, która nie potrafi sprostać swoim obowiązkom względem dzieci i innych członków rodziny oraz pomyślnie rozwiązywać swoich problemów i sytuacji kryzysowych. Do zjawisk patologicznych zalicza się: alkoholizm, narkomanię, przestępczość oraz przemoc w rodzinie. Są one najczęstszą przyczyną niedostosowania społecznego dzieci.

Stworzenie lokalnego systemu wspierania rodziny daje możliwość świadczenia komplementarnego wsparcia rodzinom, które stają się bezradne i marginalizowane. W systemie takim ważne jest, by prowadzone działania oprzeć na przekonaniu, że naturalnym i koniecznym środowiskiem wychowania dziecka jest rodzina. W pierwszej kolejności system ten powinien być nastawiony na pomoc w rozwiązywaniu życiowych problemów rodziny, zanim nastąpi rozkład więzi rodzinnych oraz zaistnieją okoliczności zmuszające do rozłączenia rodziny. Należy przy tym pamiętać, iż efektywna praca z rodziną musi być stała, intensywna i dotyczyć jej ważnych problemów.

Niniejszy Program Wspierania Rodziny w Gminie Ustronie Morskie został opracowany w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Ustroniu Morskim przy merytorycznym wsparciu Ośrodka Kształcenia Służb Publicznych i Socjalnych – Centrum AV w Częstochowie. Jest on zgodny z art. 176 pkt. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2020 poz. 821 z późn. zm.), który w ramach zadań własnych gminy przewiduje „opracowanie i realizację 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny”. Program został opracowany na lata 2022-2024, a w ramach diagnozy analizie poddano dane z lat 2018-2020.

1. PODSTAWOWE POJĘCIA I REGULACJE PRAWNE

1.1. REGULACJE PRAWNE DOTYCZĄCE RODZINY I DZIECKA W USTAWODAWSTWIE KRAJOWYM

Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej w art. 18 stanowi, że małżeństwo, macierzyństwo i rodzicielstwo znajdują się pod ochroną i opieką Rzeczypospolitej Polskiej.

Kodeks karny (ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny – Dz. U. z 2020 r. poz. 1444 z późn. zm.) rozróżnia nieletniego (przed ukończeniem 17 lat) i młodocianego (który popełnia czyn zabroniony przed ukończeniem 21 lat, ale ukończył 24 lata, zanim zapadło orzeczenie w pierwszej instancji). Kodeks cywilny (ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny – Dz. U. z 2020 r. poz. 1740) wyróżnia małoletniego (osobę przed ukończeniem 18. roku życia), natomiast kodeks pracy (ustawa z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy – Dz. U. z 2020 r. poz. 1320) tak jak kodeks karny – młodocianego (z tym że w przypadku prawa pracy jest to osoba pomiędzy 16. a 18. rokiem życia). Kodeks karny zakłada ściganie z urzędu przestępstw przeciwko rodzinie, do których zalicza: bigamię, znęcanie się nad członkami rodziny, rozpijanie małoletniego, uchylanie się od obowiązku alimentacyjnego, porzucenie i uprowadzenie dziecka.

Dzieci do 13. roku życia nie mają zdolności do czynności prawnych, a w ich imieniu działają rodzice lub opiekunowie prawni. Ograniczoną zdolność do czynności prawnych Kodeks cywilny przyznaje dzieciom, które ukończyły 13 lat. Pełną zdolność do czynności prawnych uzyskuje się wraz z ukończeniem 18. roku życia (jedyne odstępstwo stanowi wcześniejsze zawarcie związku małżeńskiego). Dziecko pozostaje aż do uzyskania pełnoletności, tj. ukończenia 18 lat, pod władzą rodzicielską.

Kodeks rodzinny i opiekuńczy (ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy – Dz. U. z 2020 r. poz. 1359) normuje problematykę zawierania i ustanawiania małżeństw, stosunków majątkowych między małżonkami, obowiązków alimentacyjnych, pochodzenia dziecka, stosunków między rodzicami i dziećmi, instytucji przysposobienia, opieki i kurateli.

Kodeks postępowania cywilnego (ustawa z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego – Dz. U. z 2020 r. poz. 1575 z późn. zm.) chroni rodzinę w postępowaniu egzekucyjnym. Kodeks pracy służy głównie ochronie macierzyństwa i zdrowia kobiet.

1.2. REGULACJE PRAWNE DOTYCZĄCE RODZINY I DZIECKA W USTAWODAWSTWIE MIĘDZYNARODOWYM

Powszechna Deklaracja Praw Człowieka (uchwalona przez ONZ 10 grudnia 1948 r.) określa w art. 16 rodzinę jako naturalną i podstawową komórkę społeczeństwa i przyznaje jej prawo do ochrony ze strony społeczeństwa i państwa. Europejska Karta Społeczna z 1961 r. (zapis w pkt. 16 pierwszej części) stwierdza, iż rodzina, jako podstawowa komórka społeczeństwa, ma prawo do odpowiedniej ochrony społecznej, prawnej i ekonomicznej dla zapewnienia jej pełnego rozwoju.

Konwencja w sprawie likwidacji wszelkich form dyskryminacji kobiet, uchwalona rezolucją nr 34/180 Zgromadzenia Ogólnego ONZ z dnia 18 grudnia 1979 r. podkreśla m.in. wpływ kobiet na wzrost dobrobytu społeczeństwa i rodziny. Konwencja o Prawach Dziecka, przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne ONZ 20 listopada 1989r., ustanawia status dziecka oparty na założeniach, że jest ono samodzielnym podmiotem, wymagającym – ze względu na swoją niedojrzałość psychiczną i fizyczną – szczególnej opieki i ochrony prawnej, posiadającym jako istota ludzka prawo do poszanowania tożsamości, godności i prywatności, a rodzina jest najlepszym środowiskiem wychowania i wymaga ze strony państwa wsparcia.

Europejska Konwencja o Przystosowaniu Dzieci (sporządzona w Strasburgu dnia 24 kwietnia 1967 r. (Dz. U. 1999 nr 99 poz. 1157) ma zastosowanie do dzieci, które w momencie przystosowania nie ukończyły 18 lat, nie zawarły związku małżeńskiego oraz nie są uznawane przez prawo za pełnoletnie. Europejska Konwencja o Statusie Prawnym Dziecka Pozamałżeńskiego (sporządzona w Strasburgu dnia 15 października 1975 r. (Dz. U. 1999 nr 79 poz. 888), zrównuje w prawach dzieci małżeńskie i pozamałżeńskie.

Uchwalona przez Stolicę Apostolską Karta Praw Rodziny w 1980 r. podkreśla m.in. prawo do istnienia i budowy rodziny, prawo do przekazania życia i wychowania dzieci wedle własnych tradycji i wartości, prawo do mieszkania pozwalającego na godziwe życie rodzinne oraz prawo do zabezpieczenia fizycznego, społecznego, politycznego i ekonomicznego.

1.3. UWARUNKOWANIA PRAWNE REALIZACJI PROGRAMU

Program Wspierania Rodziny w Gminie Ustronie Morskie będzie realizowany m.in. w oparciu o następujące akty prawne:

- ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2020 r. poz. 821 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2020 r. poz. 1876 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2020r. poz. 111 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2021 r. poz. 877 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2021 r. poz. 1249);
- ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2021 r. poz. 1119);
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2020 r. poz. 2050);
- ustawa z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 (Dz. U. z 2021 r. poz. 75 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustalaniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów (Dz. U. z 2020 r. poz. 1297);
- ustawa z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny (Dz. U. z 2020 r. poz. 1348 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (Dz. U. z 2019 r. poz. 2407 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (Dz. U. z 2020 r. poz. 1329);
- ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2020 r. poz. 1057);
- Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Ustronie Morskie na lata 2022-2032.

2. DIAGNOZA SYTUACJI RODZINY I DZIECKA W GMINIE USTRONIE MORSKIE

Diagnoza sytuacji rodziny i dziecka w gminie Ustronie Morskie została oparta na badaniu źródeł zastanych (danych pozyskanych z instytucji i organizacji działających w gminie, bądź obejmujących zasięgiem działania jej mieszkańców) oraz analizie ankiet skierowanych do przedstawicieli środowiska lokalnego i pedagoga funkcjonującej w gminie placówki oświatowej.

Do analizy przedłożono 42 anonimowo wypełnione ankiety skierowane do mieszkańców oraz 1 ankietę wypełnioną przez pedagoga i dyrektora z placówki systemu oświaty.

Wśród ankietowanych było 90% kobiet i 10% mężczyzn. Dominującą grupę respondentów stanowiły osoby w przedziale wiekowym 46-55 lat (29%). Mniejszy odsetek spośród respondentów stanowiły grupy osób w wieku 36-45 lat i 56-65 lat (po 19%) oraz osoby w wieku 26-35 lat (17%) i osoby powyżej 65 lat (12%), natomiast 4% respondentów nie określiło swojej grupy wiekowej. W badaniu nie wzięły udziału osoby poniżej 25. roku życia. Jeśli chodzi o poziom wykształcenia uczestników badania, to najczęściej respondentów zadeklarowało posiadanie wykształcenia wyższego (62%). Kolejne grupy stanowiły osoby legitymujące się wykształceniem średnim (24%) oraz zasadniczym zawodowym (5%), natomiast 9% respondentów nie określiło poziomu wykształcenia.

Biorąc pod uwagę czas zamieszkiwania w gminie, to 55% wszystkich respondentów mieszka na terenie gminy Ustronie Morskie od urodzenia, a 43% uczestników badania zamieszkuje w gminie od 4 do 50 lat, zaś 2% ankietowanych nie zadeklarowało czasu przebywania w gminie. Można zatem domniemywać, iż ankietowani mają ugruntowane i przemyślane opinie na temat niekorzystnych zjawisk widocznych w gminie oraz problemów, jakie dotyczą jej mieszkańców. Profil respondentów ankiety prezentuje poniższa tabela.

Tabela 1. Profil respondentów ankiety „Problemy społeczne w opinii mieszkańców”

liczba ankietowanych	płeć	grupa wiekowa	czas zamieszkiwania w gminie	wykształcenie
42	kobiety (90%)	26-35 lat (17%)	od urodzenia (55%)	zasadnicze zawodowe (5%)
		36-45 lat (19%)		średnie (24%)
	mężczyźni (10%)	46-55 lat (29%)	od 4 do 50 lat (43%)	wyższe (62%)
		56-65 lat (19%)		brak deklaracji (9%)
		pow. 65 lat (12%)	brak deklaracji (2%)	

		brak deklaracji (4%)		
--	--	----------------------------	--	--

Diagnoza uwzględnia również analizę SWOT, która została przeprowadzona w obszarach: „Rodzina, dziecko i młodzież, przemoc w rodzinie”; „Zdrowie, uzależnienia, bezpieczeństwo publiczne” oraz „Kapitał społeczny i ludzki”.

2.1. ADRESACI PROGRAMU

Adresatami Programu Wspierania Rodziny w Gminie Ustronie Morskie na lata 2022-2024 są rodziny zamieszkujące teren gminy Ustronie Morskie, w szczególności rodziny zagrożone wykluczeniem społecznym oraz rodziny wymagające wsparcia ze strony profesjonalnych służb społecznych.

Program kierowany jest głównie do: rodzin niepełnych, rodzin wielodzietnych, rodzin z dzieckiem niepełnosprawnym, małoletnich matek, rodzin wychowujących dzieci do lat 5, rodzin zmagających się z trudnościami wychowywania dzieci w wieku dojrzewania, rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz rodzin przeżywających trudności związane ze stanem zdrowia dziecka.

2.2. CHARAKTERYSTYKA GMINY

2.2.1. DANE OGÓLNE

Gmina wiejska Ustronie Morskie położona jest w północnej części województwa zachodniopomorskiego, w obrębie północno-wschodniej części powiatu kołobrzeskiego. Zajmuje powierzchnię 56,98 km² i jest jedną z siedmiu jednostek samorządu terytorialnego wchodzących w skład powiatu.

Naturalną północną granicę gminy stanowi Morze Bałtyckie, a jej wschodnia granica jest jednocześnie granicą powiatu kołobrzeskiego. Obszar gminy Ustronie Morskie graniczy z trzema gminami: od zachodu z gminą i miastem Kołobrzeg (powiat kołobrzeski), od południa z gminą Dygowo (powiat kołobrzeski), a od wschodu z gminą Będzino (powiat koszaliński).

Siedziba władz gminy znajduje się w Ustroniu Morskim. W ramach struktury administracyjnej jej terytorium obejmuje swoim obszarem 6 jednostek pomocniczych – sołectwa: Gwizd, Kukinia, Kukinka, Rusowo, Sianożęty i Ustronie Morskie. Najliczniej zamieszkaną jednostką gminną jest sołectwo Ustronie Morskie (2 299 mieszkańców), natomiast najmniej mieszkańców liczy sołectwo Kukinka (85).

Gmina ma charakter turystyczno-rolniczy. Użytki rolne zajmują ok. 58% powierzchni gminy, a gleby zaliczane są na ogół do wysokich klas jakościowych – kompleksu drugiego „pszennego dobrego”, odpowiednie pod uprawę wszystkich płodów rolnych. Spośród funkcjonujących w gminie podmiotów gospodarczych najczęściej działa w takich branżach, jak: sfera związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi (490), handel hurtowy i detaliczny oraz naprawy pojazdów (181) oraz budownictwo (86).

Długość dróg gminnych wynosi 42,33 km. Sieć wodociągowa obejmuje cały teren gminy i mogą z niej korzystać prawie wszyscy mieszkańcy (98%). Na terenie gminy funkcjonuje zbiorcza sieć kanalizacyjna, która obsługuje miejscowości: Wieniotowo, część Ustronia Morskiego, Sianożęty, Bagicz, Kukinka, Kukinia oraz Rusowo. Pozostałe miejscowości w gminie, nieprzyłączone do zbiorczej sieci kanalizacyjnej, odprowadzają ścieki do zbiorników bezodpływowych. Długość czynnej sieci kanalizacyjnej wynosi 72,93 km i korzysta z niej ok. 98% mieszkańców. Sieć gazowa o długości 16,36 km jest dostępna dla ok. 48% gospodarstw domowych.

W 2020 r. w gminie Ustronie Morskie zrealizowano m.in. takie inwestycje, jak: przebudowa ul. Wiejskiej w Ustroniu Morskim; budowa ul. Liliowej oraz ul. Wczasowej w Sianożętach; przebudowa dróg gminnych w miejscowości Rusowo; zakup i montaż przystanków autobusowych; budowa sieci tras rowerowych Pomorza Zachodniego – trasa nadmorska; modernizacja Ośrodka Zdrowia w Ustroniu Morskim; przebudowa części pomieszczeń na potrzeby utworzenia Klubu Senior+ o łącznej powierzchni użytkowej 85,70 m²; budowa parkingu przy świetlicy wiejskiej „Melmak”; modernizacja świetlicy wiejskiej w miejscowości Gwizd; doposażenie placu zabaw w urządzenia siłowni zewnętrznej w Sianożętach; budowa siłowni zewnętrznej w Kukini i Kukince; zagospodarowanie terenu przed Gminnym Ośrodkiem Kultury w Ustroniu Morskim; wykonanie podświetlanego napisu „Ustronie Morskie”; zakup wyposażenia na plac zabaw w Kukince.

Sieć placówek systemu oświaty w gminie to: 1 przedszkole i 1 szkoła podstawowa. W roku szkolnym 2020/2021 do przedszkola uczęszczało 122 dzieci, a do szkoły podstawowej 293 uczniów.

Działalnością kulturalną w gminie zajmują się Gminny Ośrodek Kultury, Biblioteka Publiczna Gminy Ustronie Morskie wraz z filią w Rusowie oraz 5 świetlic wiejskich. Propagowaniu sportu, rozwojowi kultury fizycznej i rekreacji w gminie służy Gminny Ośrodek Sportu i Rekreacji, 2 kluby sportowe, w tym 1 uczniowski, 6 obiektów rekreacyjno-sportowych oraz siłownie zewnętrzne i place zabaw dla dzieci.

Zadania ochrony zdrowia w gminie realizują 1 Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej, a także 3 praktyki lekarskie i 3 praktyki pielęgniarskie. W gminie działa 1 apteka w Ustroniu Morskim.

Pomoc społeczną świadczy mieszkańcom gminy Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Ustroniu Morskim, którego działalność pomocową uzupełniają parafia Kościoła rzymskokatolickiego i organizacje pozarządowe, z którymi samorząd gminy współpracuje przy realizacji różnych przedsięwzięć na rzecz społeczności lokalnej.

2.2.2. DEMOGRAFIA

Na koniec 2020 r. gmina Ustronie Morskie liczyła 3 617 mieszkańców, w tym 1 900 kobiet, które stanowiły 52,5% ogółu ludności. Gęstość zaludnienia w gminie wynosiła w przybliżeniu 64 osoby na km². Dane szczegółowe dotyczące struktury wiekowej ludności gminy przedstawia poniższa tabela.

Tabela 2. Struktura wiekowa ludności gminy w latach 2018-2020

zakres danych	2018	2019	2020
liczba osób w wieku przedprodukcyjnym	633	629	617
udział w liczbie mieszkańców	17,14%	17,07%	17,06%
liczba osób w wieku produkcyjnym	2 361	2 337	2 274
udział w liczbie mieszkańców	63,93%	63,42%	62,87%
liczba osób w wieku poprodukcyjnym	699	719	726
udział w liczbie mieszkańców	18,93%	19,51%	20,07%
liczba mieszkańców ogółem	3 693	3 685	3 617

Dane Głównego Urzędu Statystycznego.

W analizowanym okresie ogólna liczba ludności gminy malała, zmniejszała się także zarówno liczba dzieci i młodzieży, jak i liczba osób w wieku produkcyjnym, natomiast liczba najstarszych mieszkańców gminy systematycznie rosła. W latach 2018-2020 udział dzieci i młodzieży w ogólnej liczbie ludności malał i wynosił odpowiednio: 17,14%, 17,07% i 17,06%, udział osób w wieku produkcyjnym także się zmniejszał (63,93%, 63,42%, i 62,87%), zaś udział osób w wieku poprodukcyjnym w tych latach zwiększał się systematycznie (18,93%, 19,51% i 20,07%). Sytuację demograficzną kształtują także przyrost naturalny oraz saldo migracji. Dane w tym zakresie odnoszące się do gminy Ustronie Morskie przedstawiają poniższe tabele.

Tabela 3. Ruch naturalny ludności gminy w latach 2018-2020

zakres danych	2018	2019	2020
liczba urodzeń	38	32	38

liczba zgonów	49	61	54
przyrost naturalny	-11	-29	-16

Dane Głównego Urzędu Statystycznego.

Tabela 4. Ruch migracyjny ludności gminy w latach 2018-2020

zakres danych	2018	2019	2020
zameldowania spoza gminy	80	64	48
wymeldowania poza gminę	43	68	53
saldo migracji ogółem	+37	-4	-5

Dane Głównego Urzędu Statystycznego.

W analizowanym okresie zarówno liczba urodzeń w gminie, jak i liczba zgonów ulegała wahaniom. W latach 2018-2020 liczba zgonów przewyższała liczbę urodzeń, przyrost naturalny wyrażał się liczbą ujemną. Na liczbę mieszkańców w gminie wpływał również ruch migracyjny. W rozpatrywanym okresie migracje odbywały się głównie w ruchu wewnętrznym. Saldo migracji w latach 2018-2020 ulegało wahaniom i było w 2018 r. dodatnie, natomiast w latach 2019-2020 było ujemne.

2.2.3. INFRASTRUKTURA MIESZKANIOWA

W 2020 r. gmina Ustronie Morskie posiadała w swoich zasobach 45 mieszkań, (w tym 33 mieszkania komunalne i 12 mieszkań socjalnych) o łącznej powierzchni 1 728,98 m², w których zamieszkiwało 115 osób. Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania wynosiła 39,73 m², a przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania przypadająca na jedną osobę wynosiła 15,55 m². W latach 2018-2020 liczba zarówno mieszkań komunalnych, jak i mieszkań socjalnych będących w zasobach mieszkaniowych gminy utrzymywała się na tym samym poziomie. Liczba osób mieszkających w mieszkaniach będących w zasobie gminy nieznacznie wzrosła w 2020 r. (ze 112 osób w latach 2018-2019 do 115 osób w 2020 r.). Dane szczegółowe dotyczące sytuacji mieszkaniowej w gminie Ustronie Morskie w latach 2018-2020 zawiera poniższa tabela.

Tabela 5. Zasoby mieszkaniowe w gminie w latach 2018-2020

zakres danych	2018	2019	2020
liczba mieszkań w zasobie gminy	45	45	45
w tym mieszkania komunalne	33	33	33
w tym mieszkania socjalne	12	12	12
łączna powierzchnia użytkowa mieszkań w zasobie gminy (w m ²)	1 787,98	1 787,98	1 787,98
liczba osób mieszkających w mieszkaniach w zasobie gminy	112	112	115

przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w zasobie gminy (w m ²)	39,73	39,73	39,73
przeciętna pow. użytkowa mieszkania w zasobie gminy na 1 osobę (w m ²)	16,04	16,04	15,55

Dane: Raporty o Stanie Gminy Ustronie Morskie 2018, 2019, 2020 r.

Gospodarstwom domowym, które ze względu na swoją trudną sytuację ekonomiczną nie są w stanie pokrywać całości kosztów związanych z utrzymaniem mieszkania, wypłacane są dodatki mieszkaniowe. W gminie Ustronie Morskie tej formy pomocy udziela Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej. Dane w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 6. Dodatki mieszkaniowe przyznane w gminie w latach 2018-2020

zakres danych	2018	2019	2020
liczba rodzin, którym przyznano dodatek mieszkaniowy	9	6	8
wartość przyznanych dodatków mieszkaniowych (w zł)	13 827	10 475	10 716

Dane: Raporty o Stanie Gminy Ustronie Morskie 2018, 2019, 2020 r.

W latach 2018-2020 liczba rodzin, którym decyzją administracyjną przyznano dodatek mieszkaniowy, ulegała niewielkim wahaniom, wahała się także wysokość kwot przeznaczonych na ten cel.

W analizowanym okresie GOPS wypłacał też dodatki energetyczne: w 2018 r. – 25 sztuk na kwotę 425 zł, w 2019 r. – 2 na kwotę 347 zł, w 2020 r. – 1 na kwotę 185 zł.

2.2.4. SYTUACJA NA RYNKU PRACY

Według danych Powiatowego Urzędu Pracy w Kołobrzegu w latach 2018-2020 liczba osób bezrobotnych w gminie wahała się: 40 osób na koniec 2018 roku, 13 osób na koniec roku następnego, 57 osób na koniec roku 2020. Udział bezrobotnych w liczbie ludności gminy w wieku produkcyjnym także ulegał wahaniom. W latach 2018-2019 r. wśród pozostających bez pracy osób większość stanowiły kobiety, ich liczba wyniosła odpowiednio: 24 (w stosunku do 16 mężczyzn) na koniec 2018 r., 7 (w stosunku do 6 mężczyzn) na koniec 2019 r., natomiast na koniec 2020 r. bezrobotnych kobiet było mniej 26 (w stosunku do 31 mężczyzn). Dane w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 7. Bezrobotni w gminie i ich udział w liczbie ludności gminy w wieku produkcyjnym w latach 2018-2020

zakres danych	2018	2019	2020
liczba osób w wieku produkcyjnym	2 361	2 337	2 274
liczba bezrobotnych w gminie	40	13	57

udział ogólnej liczby osób bezrobotnych w liczbie osób w wieku produkcyjnym	1,69%	0,56%	2,51%
liczba bezrobotnych kobiet w gminie	24	7	26
udział kobiet w liczbie bezrobotnych	60,0%	53,8%	45,6%

Dane Powiatowego Urzędu Pracy w Kołobrzegu.

Przedstawione w kolejnej tabeli informacje odnoszą się do stopy bezrobocia, jaką odnotowano w latach 2018-2020 w powiecie kołobrzeskim, województwie zachodniopomorskim i w kraju.

Tabela 8. Stopa bezrobocia w powiecie, województwie i w kraju w latach 2018-2020

zakres danych	2018	2019	2020
stopa bezrobocia w powiecie kołobrzeskim	2,5%	1,3%	5,0%
stopa bezrobocia w województwie zachodniopomorskim	7,4%	6,7%	8,3%
stopa bezrobocia w kraju	5,8%	5,2%	6,2%

Dane Powiatowego Urzędu Pracy w Kołobrzegu oraz Głównego Urzędu Statystycznego.

W latach 2018-2020 powiat kołobrzeski charakteryzował się niższą w stosunku do województwa zachodniopomorskiego, jak i w stosunku do kraju stopą bezrobocia. Zarówno w województwie, powiecie, jak i w kraju poziom bezrobocia ulegał wahaniom w trakcie rozpatrywanego okresu.

2.2.5. PRZESTĘCZOŚĆ ORAZ DZIAŁANIA PODEJMOWANE NA RZECZ ZAPEWNIENIA BEZPIECZEŃSTWA W GMINIE

Według danych udostępnionych na potrzeby niniejszego dokumentu przez Posterunek Policji w Ustroniu Morskim, w 2020 r. na terenie gminy Ustronie Morskie stwierdzono ogółem 91 przestępstw. Do najczęściej popełnianych czynów karalnych należały: przestępstwa przeciwko mieniu – 38 przypadków, przestępstwa przeciwko bezpieczeństwu w komunikacji – 22 przypadki oraz przestępstwa przeciwko rodzinie i opiece – 13 przypadków.

W latach 2018-2020 na terenie gminy odnotowano 1 przypadek przestępstwa popełnionego przez osobę nieletnią (w 2019 r.).

Funkcjonariusze Posterunku Policji w Ustroniu Morskim przeprowadzali na terenie gminy interwencje domowe. W wyniku podejmowanych działań wprowadzane były procedury „Niebieskie Karty”. W rozpatrywanym okresie ich liczba się zmniejszała (9 w 2018 r., 4 w 2019 r., 3 w 2020 r.). Dane w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 9. Dane dotyczące procedury „Niebieskie Karty” na terenie gminy w latach 2018-2020

rok	liczba złożonych do ZI procedur „Niebieskie Karty”	w tym liczba NK sporządzonych przez Policję
2018	9	6
2019	4	3
2020	3	2

Dane Zespołu Interdyscyplinarnego w Ustroniu Morskim.

Według danych Sądu Rejonowego w Kołobrzegu – Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej w latach 2018-2020 prowadzone były wobec mieszkańców gminy Ustronie Morskie następujące nadzory kuratorskie:

Tabela 10. Nadzory prowadzone w gminie w latach 2018-2020

2018		2019		2020	
ogólna liczba spraw	ogólna liczba osób	ogólna liczba spraw	ogólna liczba osób	ogólna liczba spraw	ogólna liczba osób
9	1 dziecko 20 rodziców	12	2 dzieci 26 rodziców	7	2 dzieci 16 rodziców
w tym spraw					
w których rodzic został pozbawiony władzy rodzicielskiej					
liczba spraw	liczba osób	liczba spraw	liczba osób	liczba spraw	liczba osób
–	–	–	–	–	–
w których została ograniczona władza rodzicielska					
liczba spraw	liczba osób	liczba spraw	liczba osób	liczba spraw	liczba osób
8	20	10	26	5	16
spraw nieletnich					
którzy dokonali czynu karalnego albo prezentują przejawy demoralizacji					
liczba spraw		liczba spraw		liczba spraw	
1		2		2	

Dane Sądu Rejonowego – Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej w Kołobrzegu.

2.3. ZASOBY WSPIERAJĄCE RODZINĘ I DZIECKO

Mieszkańcy gminy Ustronie Morskie oprócz podmiotów działających lokalnie, mogą korzystać ze wsparcia instytucji ponadlokalnych, regionalnych i ogólnopolskich.

2.3.1. JEDNOSTKI WSPARCIA Z TERENU GMINY

Pomoc społeczną rodzinie i dziecku w gminie świadczy **Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Ustroniu Morskim**. Jednostka ta realizuje zadania wynikające m.in. z takich aktów prawnych, jak: ustawa o pomocy społecznej, ustawa o wspieraniu rodziny i systemie

pieczy zastępczej, ustawa o świadczeniach rodzinnych, ustawa o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, ustawa o pomocy państwa w wychowaniu dzieci.

W 2020 r. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Ustroniu Morskim do realizacji swoich zadań zatrudniał 10 osób, w tym: kadra kierownicza – 2, pracownicy socjalni – 3, pozostali pracownicy – 4, pracownicy wykonujący usługi opiekuńcze – 1. W 2020 r. na jednego pracownika socjalnego przypadało 1 206 mieszkańców gminy Ustronie Morskie. Tym samym wymóg określony w ustawie o pomocy społecznej, która nakłada obowiązek zatrudnienia 1 pracownika socjalnego na 2 tysiące mieszkańców lub proporcjonalnie do liczby rodzin i osób samotnie gospodarujących, objętych pracą socjalną był spełniony.

Dane liczbowe dotyczące środków finansowych przeznaczonych na pomoc mieszkańcom gminy w latach 2018-2020 przedstawia poniższa tabela.

Tabela 11. Środki finansowe wydatkowane przez gminę na pomoc mieszkańcom gminy w latach 2018-2020

wielkość wydatków (w zł)	2018	2019	2020
ogółem	4 518 176,18	5 469 870,90	6 586 179,01
w tym na świadczenia pomocy społecznej	1 226 380,40	1 294 216,57	1 376 489,01
na zadania własne gminy	1 339 682,05	1 040 860,50	1 148 005,07
na zadania zlecone gminie	3 178 494,13	4 068 007,76	5 106 443,78

Dane: Sprawozdania z wykonania budżetu GOPS-u w Ustroniu Morskim za 2018, 2019, 2020 r.

Poniżej w tabelach zamieszczono dane liczbowe dotyczące beneficjentów objętych przez GOPS wsparciem z zakresu pomocy społecznej w latach 2018-2020.

Tabela 12. Beneficjenci pomocy społecznej w gminie w latach 2018-2020

zakres danych	2018	2019	2020
liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie	151	142	140
liczba rodzin	112	106	103
liczba osób w rodzinach	293	289	266
udział liczby osób w rodzinach objętych pomocą społeczną w ogóle ludności gminy	7,93%	7,84%	7,35%

Dane: Ocena zasobów pomocy społecznej za 2020 r.

Liczba osób w rodzinach objętych pomocą społeczną w gminie w latach 2018-2020 zmniejszała się z roku na rok (z 293 osób w rodzinach w 2018 r. do 266 osób w rodzinach w 2020 r.). Udział beneficjentów systemu pomocy społecznej w ogóle ludności gminy również ulegał zmniejszeniu.

Tabela 13. Powody przyznania pomocy społecznej w gminie w latach 2018-2020

powód przyznania pomocy	liczba rodzin			liczba osób w rodzinach		
	2018	2019	2020	2018	2019	2020
ubóstwo	98	105	102	290	286	264
sieroctwo	0	0	1	0	0	0
bezdomność	3	1	1	3	1	1
potrzeba ochrony macierzyństwa	6	9	7	78	64	48
bezrobocie	34	26	57	87	78	170
niepełnosprawność	31	35	31	54	63	55
długotrwała lub ciężka choroba	38	45	38	82	89	66
bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	0	1	1	0	2	3
w tym rodziny niepełne	0	1	1	0	2	3
w tym rodziny wielodzietne	0	0	0	0	0	0
przemoc w rodzinie	0	0	0	0	0	0
alkoholizm	0	0	0	0	0	0
narkomania	0	0	0	0	0	0
trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	0	0	0	0	0	0
zdarzenie losowe	3	0	1	0	0	2

Dane: Ocena zasobów pomocy społecznej za 2020 r.

Najczęstszymi powodami przyznawania pomocy społecznej w gminie w latach 2018-2020 były ubóstwo oraz długotrwała lub ciężka choroba. W przypadku ubóstwa liczba rodzin korzystających ze wsparcia z tego powodu wahała się, podobnie jak liczba rodzin, którym przyznano pomoc z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby. Istotnymi przyczynami udzielania mieszkańcom gminy wsparcia ze strony pomocy społecznej były bezrobocie oraz niepełnosprawność.

Dane dotyczące form wsparcia udzielonego mieszkańcom gminy w latach 2018-2020 przedstawia kolejna tabela.

Tabela 14. Rodzaje wsparcia udzielanego przez GOPS w latach 2018-2020

formy pomocy	liczba osób, którym przyznano decyzją administracyjną świadczenie			liczba rodzin			liczba osób w rodzinach		
	2018	2019	2020	2018	2019	2020	2018	2019	2020
pieniężna	98	93	91	97	93	89	230	238	210
rzeczowa	85	92	87	51	57	58	170	180	176

praca socjalna	X	X	X	112	106	103	293	289	266
poradnictwo specjalistyczne	X	X	X	0	11	7	0	18	11
schronienie	2	1	1	2	0	0	4	1	1
usługi opiekuńcze	5	7	7	4	6	7	8	11	9
specjalistyczne usługi opiekuńcze	0	0	0	0	0	0	0	0	0
odpłatność za pobyt w domu pomocy społecznej	9	11	10	X	X	X	X	X	X

Dane: Ocena zasobów pomocy społecznej za 2020 r.

W latach 2018-2020 na terenie gminy Ustronie Morskie najwięcej rodzin korzystało ze wsparcia finansowego, głównie w postaci zasiłków, przy czym ich liczba w tym okresie malała oraz pomocy w formie pracy socjalnej. GOPS wspierał mieszkańców gminy pomocą rzeczową, która najczęściej świadczona była w postaci posiłków.

Istotnym narzędziem pracy socjalnej jest kontrakt socjalny, czyli umowa zawarta przez pracownika socjalnego z rodziną lub osobą ubiegającą się o pomoc. W latach 2018-2020 kontraktów socjalnych w gminie Ustronie Morskie nie zawierano. Z pomocy w postaci ciepłego posiłku przyznawanego w ramach rządowego programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014-2020 skorzystało w 2018 r. – 72 dzieci i 113 osób dorosłych, zaś z pomocy w postaci posiłku przyznawanego w ramach rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023 skorzystało 45 dzieci i 4 osoby dorosłe w 2019 r. oraz 43 dzieci i 3 osoby dorosłe w 2020 r.

GOPS – w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014-2020, realizowanego w ramach Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym (FEAD), udzielał pomocy rzeczowej w formie produktów spożywczych osobom i rodzinom, których dochód nie przekraczał 200% kryterium dochodowego uprawniającego do skorzystania z pomocy społecznej. W czerwcu 2020 r. GOPS podjął współpracę z PCK oddział Koszalin w zakresie wydawania osobom uprawnionym pomocy żywnościowej. W czerwcu i lipcu pracownicy GOPS-u wydali mieszkańcom gminy ok. 23 ton żywności.

W latach 2018-2020 liczba dzieci przebywających w pieczy zastępczej, za które gmina ponosiła odpłatność, pozostawała na zbliżonym poziomie – 1 dziecko w 2018 r., 1 dziecko w 2019 r. i 2 dzieci w 2020 r. Koszty ponoszone przez gminę z tytułu pieczy zastępczej na przestrzeni analizowanego okresu rosły. Dane szczegółowe prezentuje poniższa tabela.

Tabela 15. Piecza zastępcza w gminie w latach 2018-2020

zakres danych	2018	2019	2020
liczba dzieci w pieczy zastępczej, za które gmina ponosiła odpowiedzialność	1	1	2
koszty ponoszone przez gminę z tytułu pieczy zastępczej (w zł)	4 079,00	4 164,00	4 393,51
liczba rodzin zastępczych funkcjonujących na terenie gminy	3	2	2

Dane Sprawozdania z wykonania budżetu GOPS-u w Ustroniu Morskim za 2018, 2019, 2020 r.

W analizowanym okresie na terenie gminy funkcjonowały rodziny zastępcze, przy czym nie pełniły one obowiązków pogotowia rodzinnego. W latach 2018-2020 zmniejszała się zarówno liczba rodzin, jak i liczba rodzin z dziećmi objętych opieką Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, natomiast w 2020 r. wzrosła do 5 liczba rodzin z dziećmi, w których zidentyfikowano trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Dane szczegółowe w tym zakresie prezentuje poniższa tabela.

Tabela 16. Rodziny objęte opieką Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w latach 2018-2020

zakres danych	2018	2019	2020
liczba rodzin objętych opieką ośrodka	112	106	103
^{w tym} nowych w danym roku rodzin objętych opieką ośrodka	14	14	11
liczba rodzin z dziećmi objętych opieką ośrodka	36	37	35
^{w tym} nowych w danym roku rodzin z dziećmi objętych opieką ośrodka	5	6	4
liczba rodzin z dziećmi, w których zidentyfikowano trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych	4	4	5
^{w tym} nowych w danym roku rodzin z dziećmi, w których zidentyfikowano trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych	0	0	1

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ustroniu Morskim.

Rodziny przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej mogą – zgodnie z postanowieniami ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej – otrzymać wsparcie od gminy w postaci asystenta rodziny. Wsparcie asystenta rodziny kierowane jest w szczególności do:

- rodzin, których dzieci przebywają obecnie w pieczy zastępczej, natomiast istnieje szansa ich powrotu do rodziny biologicznej,
- rodzin zagrożonych umieszczeniem dzieci w pieczy zastępczej,
- rodzin, u których występują okresowe trudności w realizacji funkcji opiekuńczo-wychowawczej.

W latach 2018-2019 w GOPS-ie w Ustroniu Morskim zatrudniano 1 asystenta rodziny, który sprawował pieczę nad odpowiednio: 3 i 2 rodzinami niewydolnymi wychowawczo, pod opieką których pozostawało 12 dzieci w 2018 r. i 9 dzieci w 2019 r. Dane w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 17. Asystenci rodziny w gminie w latach 2018-2020

zakres danych	2018	2019	2020
liczba asystentów rodziny	1	1	–
liczba rodzin objętych wsparciem	3	2	–
liczba dzieci w rodzinach objętych wsparciem	12	9	–
przeciętny czas pracy z rodziną (miesiące)	10	2	–
koszty ponoszone w związku z zatrudnieniem asystentów rodziny (w zł)	6 880	863,30	–

Dane: Sprawozdania z wykonania budżetu GOPS-u w Ustroniu Morskim za 2018, 2019, 2020 r.

Z tytułu urodzenia się dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu, przyznaje się na to dziecko **jednorazowe świadczenie w wysokości 4 000 zł**. Świadczenie przysługuje matce lub ojcu dziecka, opiekunowi prawnemu albo opiekunowi faktycznemu dziecka bez względu na dochód. W rozpatrywanym okresie w gminie Ustronie Morskie przyznano 1 takie świadczenie w 2019 r.

W ramach szeroko rozumianej pomocy społecznej **gmina Ustronie Morskie** przyznawała mieszkańcom gminy **świadczenia rodzinne**. Poniższe tabele prezentują informacje o wartości, rodzajach i liczbie świadczeń rodzinnych przyznanych w gminie w latach 2018-2020.

Tabela 18. Wartość świadczeń rodzinnych przyznanych w gminie w latach 2018-2020

zakres danych	2018	2019	2020
wartość przyznanych świadczeń rodzinnych (w zł)	242 110,74	252 474,45	242 110,74
liczba osób, którym decyzją przyznano świadczenie rodzinne	230	213	181

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ustroniu Morskim.

Tabela 19. Rodzaj świadczeń rodzinnych przyznanych w gminie w latach 2018-2020

rodzaj świadczenia	liczba przyznanych świadczeń		
	2018	2019	2020
zasiłek rodzinny	2 129	2 240	1 920
dodatek do zasiłku z tytułu urodzenia dziecka	10	11	13
dodatek do zasiłku z tytułu opieki nad dzieckiem	44	97	79

w okresie korzystania z urlopu wychowawczego			
dodatek do zasiłku z tytułu samotnego wychowania dziecka	58	58	84
dodatek do zasiłku z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	75	78	88
dodatek do zasiłku z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego	280	217	204
dodatek do zasiłku z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania	256	259	272
dodatek do zasiłku z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej	416	393	333
jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka	30	25	25
zasiłek pielęgnacyjny	671	647	680
świadczenie pielęgnacyjne	134	148	206
specjalny zasiłek opiekuńczy	41	37	36
zasiłek dla opiekuna	–	–	–
świadczenie rodzicielskie	121	138	62
razem	4 193	4 348	4 002

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ustroniu Morskim.

W latach 2018-2020 wartość wydatków przeznaczonych na realizację świadczeń rodzinnych ulegała wahaniom (242 110,74 zł w 2018 r., 252 474,45 zł w 2019 r. i 242 110,74 zł w 2020 r.). Najczęstszą formą wsparcia w tym zakresie był zasiłek rodzinny, który służy częściowemu pokryciu wydatków na utrzymanie dziecka. Liczba przyznanych tego typu świadczeń wahała się (2 129 w 2018 r., 2 240 w 2019 r., 1 920 w 2020 r.). Istotne formy wsparcia stanowiły również dodatki do zasiłku rodzinnego z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej, z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania, z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego, a także dodatki do zasiłku z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego, z tytułu samotnego wychowania dziecka oraz z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego, jak również zasiłki pielęgnacyjne.

Ważną formą wsparcia udzielaną mieszkańcom gminy przez gminę Ustronie Morskie były świadczenia alimentacyjne. Ta pomoc finansowa przyznawana jest na warunkach określonych w ustawie z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów. Do świadczenia z funduszu alimentacyjnego ma prawo osoba uprawniona do alimentów od rodzica na podstawie tytułu wykonawczego pochodzącego lub zatwierdzonego przez sąd, jeżeli egzekucja okazała się bezskuteczna. Przyznanie prawa do świadczenia z funduszu alimentacyjnego uzależnione jest od spełnienia kryterium dochodowego. Szczegółowe dane w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 20. Świadczenia alimentacyjne przyznane w gminie w latach 2018-2020

zakres danych	2018	2019	2020
liczba osób, którym decyzją przyznano świadczenie	36	27	30
liczba przyznanych świadczeń	25	18	21
wielkość wydatków na świadczenia (zł)	168 050,00	127 800,00	161 726,47

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ustroniu Morskim.

Wartość wydatków na realizację świadczeń alimentacyjnych, które w latach 2018-2020 GOPS w Ustroniu Morskim wypłacał mieszkańcom gminy, ulegała wahaniom (168 050 zł w 2018 r., 127 800 zł w 2019 r. i 161 726,47 zł w 2020 r.), wahała się także liczba przyznanych świadczeń w trakcie rozpatrywanego okresu.

Na podstawie ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowaniu dzieci wypłacane są również świadczenia wychowawcze. Ich celem jest częściowe pokrycie wydatków związanych z wychowywaniem dziecka, w tym z opieką nad nim i zaspokojeniem jego potrzeb życiowych. Od 1.04.2016 r. GOPS w Ustroniu Morskim realizował Program Rodzina 500+. W ramach tego programu w 2020 r. wypłacił świadczenia wychowawcze na łączną kwotę 3 693 838,70 zł. W sumie w 2020 r. prawo do świadczeń posiadało 425 rodzin, a świadczeniem objęto w sumie 655 dzieci. Dane w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 21. Świadczenie wychowawcze – Program Rodzina 500+ przyznane w gminie w 2020 r.

zakres danych	2020
liczba rodzin mających ustalone prawo do świadczenia w 2020 r.	425
liczba dzieci objętych świadczeniem (w sumie) w 2020 r.	655
wartość (w zł) wypłaconych świadczeń wychowawczych (w sumie)	3 693 838,70

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ustroniu Morskim.

Do 30 czerwca 2019 r. świadczenie przysługiwało matce, ojcu, opiekunowi faktycznemu dziecka albo opiekunowi prawnemu dziecka do ukończenia przez dziecko 18. roku życia. Wysokość świadczenia wynosiła 500 zł miesięcznie na drugie i kolejne dziecko. Świadczenie wychowawcze przysługiwało na pierwsze dziecko, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę nie przekraczał kwoty 800 zł. Jeżeli członkiem rodziny było dziecko niepełnosprawne, świadczenie wychowawcze na pierwsze dziecko przysługiwało, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę nie przekraczał kwoty 1 200 zł. Od 1 lipca 2019 r. świadczenie w tej wysokości przysługuje także na pierwsze dziecko w rodzinie bez względu na osiągnięte dochody.

W latach 2018-2020 r. wydano w gminie w sumie 121 **Kart Dużej Rodziny**. Prawo do posiadania Karty Dużej Rodziny przysługuje członkowi rodziny wielodzietnej, w której rodzice (rodzic lub małżonek rodzica) mają lub mieli łącznie na utrzymaniu co najmniej troje

dzieci bez względu na ich wiek. Prawo do posiadania Karty przysługuje odpowiednio dziecku: w wieku do 18. roku życia; w wieku do 25. roku życia w przypadku, gdy dziecko się uczy; bez ograniczeń wiekowych – w przypadku dzieci legitymujących się orzeczeniem o umiarkowanym albo znacznym stopniu niepełnosprawności. Od 1 stycznia 2019 r. prawo do posiadania Karty Dużej Rodziny przysługuje również wszystkim rodzicom oraz małżonkom rodziców, którzy mają lub mieli na utrzymaniu łącznie co najmniej troje dzieci. Szczegółowe dane w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 22. Karta Dużej Rodziny w gminie w latach 2018-2020

zakres danych	2018	2019	2020
liczba wydanych kart	22	50	49
liczba rodzin objętych wsparciem	56	94	126
liczba dzieci w rodzinach objętych wsparciem	34	116	133

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ustroniu Morskim.

W 2020 r. GOPS w Ustroniu Morskim wypłacał świadczenie „Dobry start”, którego finansowym fundamentem jest realizowany na podstawie ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci Program „Rodzina 500+”. Świadczenie w wysokości 300 złotych, bez względu na dochody, otrzymują jednorazowo rodziny na każde dziecko uczące się w szkole. W gminie Ustronie Morskie świadczenie to trafiło do 304 wnioskodawców, objęło łącznie 414 dzieci. Ogólna wartość wypłaconych świadczeń wyniosła 124 200 zł.

Pomoc osobom dotkniętym problemami uzależnień i przemocy w rodzinie świadczy **Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych**. Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi w art. 41 nakłada na samorządy lokalne szereg zadań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracją społeczną osób uzależnionych od alkoholu. Na sfinansowanie realizacji tych zadań w gminie zapewniono dodatkowe środki z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż detaliczną napojów alkoholowych. Kolejne tabele przedstawiają dane dotyczące liczby członków GKRPA, opłat z zezwoleń na sprzedaż alkoholu i wydatków na realizację programu profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień, a także środków finansowych przeznaczonych na profilaktykę i rozwiązywanie problemów uzależnień w gminie Ustronie Morskie w latach 2018-2020.

Tabela 23. Liczba członków GKRPA w latach 2018-2020

	2018	2019	2020
liczba osób zaangażowanych w prace GKRPA	5	5	5

Dane Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Ustroniu Morskim.

Tabela 24. Opłaty z zezwoleń na sprzedaż alkoholu w gminie w latach 2018-2020

rodzaj	wartość w zł		
	2018	2019	2020
opłaty z zezwoleń na sprzedaż alkoholu	489 689,23	531 589,84	562 341,96
wydatki na gminny program profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień	401 913,46	432 479,11	352 217,22

Dane: Raporty o Stanie Gminy Ustronie Morskie 2018, 2019, 2020 r.

Tabela 25. Środki finansowe (w zł) przeznaczone na profilaktykę i rozwiązywanie problemów uzależnień w gminie w latach 2018-2020

przeznaczenie	wielkość wydatków (w zł)		
	2018	2019	2020
na profilaktykę i rozwiązywanie problemów alkoholowych	394 423,46	430 580,11	346 403,27
na profilaktykę i rozwiązywanie problemów narkomanii	7490,00	1899,00	2290,00

Dane Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Ustroniu Morskim.

W roku 2019 wielkość środków finansowych wydatkowanych w gminie na profilaktykę i rozwiązywanie problemów uzależnień osiągnęła największą wartość, a z kolei na przeciwdziałanie narkomanii najwięcej wydatkowano w roku 2018.

W ramach podejmowanych działań GKRPA przeprowadziła rozmowy interwencyjno-motywuujące w związku z nadużywaniem alkoholu oraz występowała do sądu z wnioskiem o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego. Dane w tym zakresie przedstawia tabela poniżej.

Tabela 26. Działalność GKRPA w latach 2018-2020 w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień w gminie

zakres danych	2018	2019	2020
liczba osób, z którymi GKRPA przeprowadziła rozmowy interwencyjno-motywuujące w związku z nadużywaniem alkoholu	16	11	3
liczba osób uzależnionych od alkoholu, wobec których GKRPA wystąpiła do sądu z wnioskiem o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego	2	0	0

Dane Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Ustroniu Morskim.

W 2020 r. członkowie GKRPA prowadzili rozmowy motywuujące do podjęcia leczenia z 3 osobami uzależnionymi od alkoholu (należy pamiętać, że podjęcie leczenia odwykowego było w znacznym stopniu utrudnione z uwagi na obostrzenia COVID-19).

W 2020 r. GKRPA odbyła 22 posiedzenia, na których, zgodnie z obowiązującymi przepisami, wydała 56 postanowień dotyczących pozytywnych opinii w sprawie wydania

przez Wójta gminy zezwoleń na sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych na terenie gminy. W ramach swoich kompetencji Komisja kilkakrotnie kontrolowała sklepy i placówki gastronomiczne sprzedające napoje alkoholowe. Na zlecenie gminy w październiku zrealizowano projekt profilaktyczno-interwencyjny: szkolenie sprzedawców napojów alkoholowych, badanie dostępności napojów alkoholowych dla osób nieletnich w punktach sprzedaży. Dokonano również audytu w punktach sprzedaży. Szkoleniem i kontrolą objęto 18 punktów sprzedaży napojów alkoholowych.

Jednym z działań w zakresie profilaktyki w 2020 r. było prowadzenie działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania alkoholizmowi. GKRPA finansowała przedsięwzięcia profilaktyczne i dydaktyczne w formie kampanii, programów, szkoleń, spektakli i pogadank oraz konkursów, imprez kulturalnych, sportowych i rekreacyjnych promujących zdrowy styl życia, a w ramach alternatywnych form spędzania czasu wolnego zajęć sportowych. dla dzieci i młodzieży, dotowała realizowanie programów socjoterapeutycznych wśród dzieci i młodzieży, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci z rodzin zagrożonych patologiami społecznymi, a także rozdawała plakaty, ulotki i broszury traktujące o negatywnych skutkach uzależnień i bezpieczeństwie na drogach. Komisja wspierała też działania profilaktyczne pokazujące zdrowy i trzeźwy styl życia jako alternatywę w wyborze właściwego kierunku życia bez uzależnień.

W szkole podstawowej realizowano m.in. programy: „Zachowaj Trzeźwy Umysł”, „Nie pal przy mnie, proszę”, „Bieg po zdrowie”, „Trzymaj Formę”, „Higiena zdrowia psychicznego (depresje wśród młodzieży)”, „Moje emocje – rozpoznawanie i kierowanie emocjami”, „Rozwijanie i wzmacnianie umiejętności społecznych uczniów oraz kształtowanie postaw dbania o własne bezpieczeństwo”, „Warsztaty i zajęcia dotyczące funkcjonowania w rodzinie”. Odbyło się też szkolenie dla nauczycieli i rodziców: „Podnoszenie kompetencji nauczycieli i rodziców uczniów w zakresie rozpoznawania wczesnych objawów używania środków psychoaktywnych oraz wpływu ich zażywania na rozwój młodego człowieka”.

GKRPA w ramach swych kompetencji udzielała pomocy osobom uzależnionym i ofiarom przemocy fizycznej poprzez kierowanie do Klubu Promocji Zdrowego Stylu Życia „Uśmiech” w celu otrzymania pomocy specjalistycznej (terapeuta dla osób uzależnionych i współuzależnionych raz w tygodniu, psycholog dla wszystkich mieszkańców raz w tygodniu oraz dyżury osoby przeszkolonej w zakresie uzależnień w dni powszednie od 14.00 do 20.00).

Istotną rolę w profilaktyce i rozwiązywaniu problemów uzależnień oraz przemocy w rodzinie w gminie pełni **Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy**

w Rodzinie. Celem jego działania jest koordynowanie systemu przeciwdziałania przemocy domowej na najniższym szczeblu samorządu terytorialnego – w obszarze gminy.

W ujawnionych przypadkach stosowania przemocy w rodzinie lub uzasadnionego podejrzenia, że w danej rodzinie dochodzi do przemocy, wdrażana i prowadzona jest procedura „Niebieskie Karty”. Obejmuje ona ogół czynności podejmowanych przez przedstawicieli GOPS-u, Policji, oświaty, ochrony zdrowia, GKRPA i organizacji pozarządowych, a wszystkie te działania koordynuje Przewodniczący Zespołu Interdyscyplinarnego.

Procedurę kończy się po zrealizowaniu opracowanego przez grupę roboczą indywidualnego planu pomocy dla rodziny lub po ustaniu przemocy w rodzinie oraz w przypadku rozstrzygnięcia o braku zasadności podejmowania działań.

W 2020 r. przedstawiciele Zespołu Interdyscyplinarnego wszczęli 3 procedury „Niebieskie Karty” (2 zostały założone przez Policję). W związku z podjętymi działaniami członków grupy roboczej i przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego – wszczęte procedury zamknięto w 1 rodzinie. Szczegółowe dane na temat działalności Zespołu Interdyscyplinarnego w latach 2018-2020 przedstawia poniższa tabela.

Tabela 27. Działalność Zespołu Interdyscyplinarnego w latach 2018-2020

zakres danych	2018	2019	2020
liczba członków Zespołu Interdyscyplinarnego	8	8	8
liczba spotkań ZI w ciągu roku	4	4	4
liczba spotkań grup roboczych	38	22	5
liczba zgłoszonych do ZI procedur „Niebieskie Karty”	9	4	3
w tym założonych przez Policję	6	3	2
w tym założonych przez pracowników socjalnych	3	0	0
liczba zamkniętych procedur „Niebieskie Karty”	8	4	1
liczba spraw toczących się w ZI z lat wcześniejszych	3	1	1
liczba spraw sądowych	0	0	0

Dane Zespołu Interdyscyplinarnego w Ustroniu Morskim.

W gminie Ustronie Morskie jednostkami wsparcia dla osób uzależnionych lub dotkniętych przemocą w rodzinie jest (obok GOPS-u, GKRPA, Zespołu Interdyscyplinarnego) Klub Promocji Zdrowego Stylu Życia „Uśmiech” w Ustroniu Morskim, który oferuje pomoc w zakresie: terapii uzależnień, porad psychologicznych i psychiatrycznych. Działa też grupa samopomocowa AA. Klub jest czynny codziennie oprócz niedziel i wtorków. W świetlicy GOK-u w Rusowie prowadzone są zajęcia socjoterapeutyczne dla dzieci i ich rodziców. W szkole podstawowej uczniowie objęci są pomocą psychologiczną. Pomoc ta skierowana jest także do rodziców i opiekunów. Poniższa

tabela przedstawia pełną listę podmiotów wspierających rodziny i dzieci z gminy działających na jej terenie.

Tabela 28. Podmioty wspierające rodziny i dzieci z gminy działające na jej terenie

lp.	nazwa podmiotu	adres podmiotu
1.	Urząd Gminy Ustronie Morskie	ul. Rolna 2, 78-111 Ustronie Morskie
2.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	ul. Osiedlowa 2B, 78-111 Ustronie Morskie
3.	Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie	
4.	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	
5.	Klub Promocji Zdrowego Stylu Życia „Uśmiech”	
6.	Grupa samopomocowa AA	
7.	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „ARS MEDICA”	
8.	Gabinet Lekarza Rodzinnego – lek. pediatra Mieczysław Poniedziałek	
9.	Gabinet stomatologiczny – lek. stomatolog Katarzyna Suchodolska	
10.	Usługi Pielęgniarskie Środowiskowe – Grażyna Bańczewska	
11.	Położna Środowiskowo-Rodzinna – Grażyna Michalska	
12.	Świetlica TPD „Wodny Świat”	
13.	Świetlica „Melmak”	
14.	Świetlice wiejskie	Gwizd, Kukinka, Kukinia, Rusowo
15.	Indywidualna Specjalistyczna Praktyka Lekarska – lek. chirurg Marcin Walkowiak	ul. Polna 7C, 78-111 Ustronie Morskie
16.	Ośrodek Rehabilitacyjny „Leśna Polana”	ul. Wojska Polskiego 28, 78-111 Ustronie Morskie
17.	Ośrodek Leczniczo-Rehabilitacyjny Polskiego Związku Niewidomych „KLIMCZOK”	ul. Okrzei 1, 78-111 Ustronie Morskie
18.	Stowarzyszenie Wspierania i Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych	ul. Wojska Polskiego 28, 78-111 Ustronie Morskie
19.	Stowarzyszenie Seniorów „Róża Wiatrów”	ul. Ogrodowa 3, 78-111 Ustronie Morskie
20.	Gminne Przedszkole w Ustroniu Morskim	ul. Wojska Polskiego 8A, 78-111 Ustronie Morskie
21.	Szkoła Podstawowa im. Marii Konopnickiej w Ustroniu Morskim	ul. Wojska Polskiego 8, 78-111 Ustronie Morskie
22.	Gminny Ośrodek Kultury	ul. Nadbrzeżna 20, 78-111 Ustronie Morskie
23.	Biblioteka Publiczna Gminy Ustronie Morskie	78-111 Ustronie Morskie
24.	Filia Biblioteki Publicznej Gminy Ustronie Morskie w Rusowie	Rusowo 30, 78-111 Ustronie Morskie
25.	Gminny Ośrodek Sportu i Rekreacji	ul. Polna 3, 78-111 Ustronie Morskie
26.	Centrum Informacji Turystycznej i Promocji	ul. Osiedlowa 2B, 78-111 Ustronie Morskie

27.	Nadmorski Klub Sportowy „ASTRA”	ul. Wojska Polskiego 24B, 78-111 Ustronie Morskie
28.	Uczniowski Klub Sportowy „SOKÓŁ”	ul. Wojska Polskiego 8, 78-111 Ustronie Morskie
29.	Związek Sportowy Przeciągania Liny	ul. Wojska Polskiego 21/8, 78-111 Ustronie Morskie
30.	Stowarzyszenie Aeroklub Bałtycki w Bagiczu	Bagicz 10, 78-111 Ustronie Morskie
31.	„Stowarzyszenie Sympatyków Gier Fabularnych i Planszowych 2K6”	ul. Wojska Polskiego 21A/15, 78-111 Ustronie Morskie
32.	Fundacja Mikołajek Nadmorski	ul. Targowa 1/3, 78-111 Ustronie Morskie
33.	Fundacja „Pływamy i Ratujemy”	ul. Polna 18, 78-111 Ustronie Morskie
34.	Koło Polskiego Związku Wędkarskiego w Ustroniu Morskim	ul. Osiedlowa 1, 78-111 Ustronie Morskie
35.	Ligi Obrony Kraju w Ustroniu Morskim Zarząd Gminny Koło Gminne LOK-u w Ustroniu Morskim	78-111 Ustronie Morskie
36.	Posterunek Policji w Ustroniu Morskim	ul. Rolna 2, 78-111 Ustronie Morskie
37.	Parafia pw. Podwyższenia Krzyża Świętego w Ustroniu Morskim	ul. Bolesława Chrobrego 10-12, 78-111 Ustronie Morskie
38.	Kościół Filialny pw. Matki Bożej Różańcowej w Rusowie	Rusowo, 78-111 Ustronie Morskie
39.	Punkt odprawiania Mszy św. w Sianożętach	Sianożęty, 78-111 Ustronie Morskie
40.	Stowarzyszenie na rzecz Rozwoju Gminy Ustronie Morskie „Nasza Gmina”	ul. Osiedlowa 2B/28; 78-111 Ustronie Morskie
41.	Koło Gospodyń Wiejskich Ustronie Morskie	ul. Nadbrzeżna 20, 78-111 Ustronie Morskie
42.	Koło Gospodyń Wiejskich Rusowo	Rusowo 27, 78-111 Ustronie Morskie
43.	Koło Gospodyń Wiejskich „Przebiśnięg”	Kukinka 6, 78-111 Ustronie Morskie
44.	Ochotnicza Straż Pożarna w Ustroniu Morskim	ul. Geodetów 1, 78-111 Ustronie Morskie
45.	Ochotnicza Straż Pożarna w Kukini	Kukinia 20, 78-111 Ustronie Morskie
46.	Ochotnicza Straż Pożarna w Rusowie	Rusowo 18a, 78-111 Ustronie Morskie

Dane: opracowanie własne.

Poniższe tabele przedstawiają informacje na temat placówek systemu oświaty, kultury i obiektów sportowo-rekreacyjnych funkcjonujących na terenie gminy w 2020 r.

Tabela 29. Placówki wychowania przedszkolnego działające w gminie (w roku szkolnym 2019/2020)

typ placówki	liczba	liczba dzieci	liczba nauczycieli
placówki wychowania przedszkolnego	1	122	8
w tym przedszkola	1	122	8
w tym oddziały przedszkolne w szkołach	–	–	–

Dane: Raport o Stanie Gminy Ustronie Morskie 2020 r.

Tabela 30. Placówki oświatowe działające w gminie (w roku szkolnym 2019/2020)

typ placówki	liczba	liczba uczniów	liczba nauczycieli
szkoła podstawowa	1	293	34
szkoła ponadpodstawowa	–	–	–

Dane: Raport o Stanie Gminy Ustronie Morskie 2020 r.

Tabela 31. Placówki kultury w gminie w 2020 r.

typ placówki	liczba	liczba osób objętych ofertą	liczba pracowników
ośrodki kultury	1	mieszkańcy gminy	9
świetlice	5	mieszkańcy gminy	2
biblioteki i filie	1 + filia	mieszkańcy gminy, mieszkańcy gmin sąsiednich, wczasowicze	4

Dane: Raport o Stanie Gminy Ustronie Morskie 2020 r.

Tabela 32. Obiekty sportowo-rekreacyjne w gminie w 2020 r.

rodzaj podmiotu	liczba
liczba obiektów sportowo-rekreacyjnych	6
liczba klubów sportowych (łącznie z uczniowskimi)	2
w tym liczba uczniowskich klubów sportowych	1

Dane Urzędu Gminy Ustronie Morskie.

Korzystne warunki przyrodnicze wynikające z atrakcyjnego położenia nad otwartym morzem oraz rzeźba terenu, w szczególności w pasie nadbrzeżnym (plaża i przyległy klif lub wydmy), a także obszary chronione na terenie gminy sprzyjają rozwojowi różnych form rekreacji i turystyki aktywnej. Szeroka piaszczysta plaża i czysta woda gwarantują znakomite warunki do plażowania, kąpieli morskich i pieszych wędrówek. Dla miłośników turystyki pieszej i rowerowej na terenie gminy dostępne są trasy turystyczne dające możliwość poznania wielu obiektów, a przede wszystkim piękna malowniczych krajobrazów. W gminie funkcjonują też place zabaw, siłownie zewnętrzne i wiele innych atrakcji umożliwiających aktywne spędzanie wolnego czasu.

W 2020 r. w gminie Ustronie Morskie funkcjonowała 1 parafia Kościoła rzymskokatolickiego, kościół filialny oraz punkt odprawiania mszy św. Dane szczegółowe zawiera poniższa tabela.

Tabela 33. Parafie rzymskokatolickie na terenie gminy w 2020 r.

dekanat	nazwa parafii i kościołów	adres
kołobrzeski	Parafia pw. Podwyższenia Krzyża Świętego w Ustroniu Morskim	ul. Bolesława Chrobrego 10-12, 78-111 Ustronie Morskie
	Kościół Filialny pw. Matki Bożej Różańcowej w Rusowie	Rusowo, 78-111 Ustronie Morskie
	Punkt odprawiania Mszy św. w Sianożętach	Sianożęty, 78-111 Ustronie Morskie

Dane Urzędu Gminy Ustronie Morskie.

Parafia oraz kościół filialny z terenu gminy Ustronie Morskie należą do dekanatu Kołobrzeg w diecezji koszalińsko-kołobrzeskiej.

W Kurii Biskupiej diecezji koszalińsko-kołobrzeskiej (ul. kard. Wyszyńskiego 25, 75-062 Koszalin) działa Wydział Duszpasterski, którego dyrektorem jest ks. mgr lic. Łukasz Gąsiorowski – luk.gas@gmail.com, (tel. 94 343 87 17). Funkcję diecezjalnego duszpasterza rodzin pełni ks. mgr Piotr Wieteska – wieteska@koszalin.opoka.org.pl, (tel. 696 092 955). Wydział prowadzi poradnie rodzinne. Posługujący w nich doradcy życia rodzinnego prowadzą spotkania przygotowujące narzeczonych do zawarcia sakramentu małżeństwa oraz służą pomocą małżeństwom i rodzinom. Doradcy życia rodzinnego są osobami pierwszego kontaktu i mogą udzielić osobistego wsparcia. Wiedzą, gdzie można uzyskać specjalistyczną pomoc w różnych sytuacjach tego wymagających. Diecezjalnym doradcą życia rodzinnego jest mgr inż. Barbara Kwiatosz-Kalinowska – bkk@koszalin.opoka.org.pl, (tel. 94 343 87 34). W poradniach służą też specjaliści różnych dziedzin, tj. psycholodzy, pedagodzy, terapeuci, prawnicy, nauczyciele rozpoznawania płodności.

2.3.2. JEDNOSTKI WSPARCIA SPOZA GMINY

Mieszkańców gminy Ustronie Morskie obejmują zasięgiem swego działania jednostki powiatowe. Poniższa tabela przedstawia dane o działalności PCPR-u w Kołobrzegu w odniesieniu do ludności gminy w zakresie pieczy zastępczej.

Tabela 34. Działalność PCPR-u w odniesieniu do ludności gminy w zakresie pieczy zastępczej w latach 2018-2020

zakres danych	2018	2019	2020
liczba dzieci z gminy zgłoszonych do adopcji	0	0	0
liczba dzieci z gminy adoptowanych	0	0	0
liczba dzieci z gminy umieszczonych w rodzinach zastępczych	0	0	1
liczba dzieci z gminy umieszczonych w placówkach opiekuńczo-wychowawczych	0	0	0

liczba dzieci z gminy przebywających w rodzinach zastępczych	2	2	2
liczba dzieci z gminy przebywających w placówkach opiekuńczo-wychowawczych	0	0	0
liczba rodzin zastępczych, które objęły opieką dzieci z gminy	2	2	1
liczba usamodzielnionych dzieci z gminy	0	1	1

Dane Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Kołobrzegu.

Z danych przedstawionych przez PCPR w Kołobrzegu wynika, że w analizowanym okresie nie zgłaszano do adopcji, ani nie adoptowano dzieci z terenu gminy. W 2020 r. 1 dziecko umieszczono w rodzinie zastępczej. W rozpatrywanym okresie w rodzinach zastępczych przebywało każdego roku po 2 dzieci. W 2018 r. 2 rodziny zastępcze obejmowały opieką dzieci z terenu gminy, w następnym roku także 2 rodziny, a w 2020 r. – 1 rodzina. Jeśli chodzi o placówki opiekuńczo-wychowawcze, to w analizowanym okresie nie umieszczano tam dzieci z terenu gminy. Warto dodać, iż w analizowanym okresie usamodzielniono pochodzących z gminy wychowanków rodzin zastępczych (po 1 wychowanku w 2019 r. i w 2020 r.).

Mieszkańcy gminy Ustronie Morskie korzystali także ze wsparcia Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Kołobrzegu, wydającego orzeczenia o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności (z uwzględnieniem orzeczonego stopnia niepełnosprawności). W poniższej tabeli zawarto szczegółowe informacje odnoszące się do mieszkańców gminy Ustronie Morskie.

Tabela 35. Orzeczenia o niepełnosprawności wydane mieszkańcom gminy w latach 2018-2020

zakres danych	2018	2019	2020
liczba orzeczeń o niepełnosprawności wydanych dzieciom z gminy (do 16. roku życia)	2	6	4
liczba orzeczeń o stopniu niepełnosprawności	17	19	18
w tym o znacznym stopniu niepełnosprawności	5	6	4
w tym o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności	8	11	9
w tym o lekkim stopniu niepełnosprawności	4	2	5

Dane Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Kołobrzegu.

Z przedstawionych danych wynika, iż w analizowanym okresie liczba orzeczeń o niepełnosprawności wydanych dzieciom w gminie ulegała wahaniom, najwyższy poziom osiągając w 2019 r. – 6, tak samo w przypadku dorosłych mieszkańców gminy – liczba orzeczeń w latach 2018-2020 się wahała, a najwięcej przyznano ich w 2019 r. – 19.

Dane w zakresie pomocy udzielanej mieszkańcom gminy z powodu niepełnosprawności przedstawia kolejna tabela.

Tabela 36. Rodziny w gminie korzystające z pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności w latach 2018-2020

zakres danych	2018	2019	2020
liczba rodzin	31	35	31
liczba osób łącznie w rodzinach	143	63	55

Dane: Ocena zasobów pomocy społecznej za 2020 r.

Ponadto na koniec 2020 r. gmina finansowała pobyt 8 osób niepełnosprawnych i potrzebujących opieki w poszczególnych Domach Pomocy Społecznej poza terenem gminy: DPS Włóscibórz – 6 osób, DPS Piotrowice – 1 osoba i DPS Białogard – 1 osoba. Średni miesięczny koszt pobytu osoby umieszczonej w DPS-ie w 2020 r. wynosił 3 708,40 zł.

Pomoc dzieciom i młodzieży z terenu gminy oraz ich rodzicom świadczy także Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Kołobrzegu. W roku szkolnym 2019/2020 PPP obejmowała różnymi formami wsparcia, m.in. wydawała orzeczenia i opinie psychologiczno-pedagogiczne.

Poniższa tabela zawiera wykaz podmiotów spoza gminy, świadczących wsparcie ludności z terenu gminy Ustronie Morskie.

Tabela 37. Podmioty wspierające rodziny i dzieci z gminy Ustronie Morskie usytuowane poza gminą

lp.	nazwa podmiotu	adres podmiotu
1.	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kołobrzegu	ul. Grottgera 11, 78-100 Kołobrzeg
2.	Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Kołobrzegu	
3.	Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Kołobrzegu	ul. Piastowska 9, 78-100 Kołobrzeg
4.	Wojewódzki Ośrodek Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia – Przychodnia Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnień w Kołobrzegu	ul. Jagiellońska 11, 78-100 Kołobrzeg
5.	Poradnia Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia w Kołobrzegu	ul. Okopowa 15A, 78-100 Kołobrzeg
6.	Dom Pomocy Społecznej	Włóscibórz, 78-114 Wrzosowo
7.	Dom Pomocy Społecznej	Piotrowice 1, 78-113 Dygowo
8.	Dom Pomocy Społecznej	ul. Świętego Brata Alberta 1, 78-200 Białogard
9.	Komenda Powiatowa Policji w Kołobrzegu	ul. Kilińskiego 20, 78-100 Kołobrzeg
10.	Sąd Rejonowy w Kołobrzegu Wydział III Rodzinny i Nieletnich - I Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej ds. wykonywania orzeczeń w sprawach karnych - II Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej ds. wykonywania orzeczeń w sprawach rodzinnych i nieletnich	ul. Katedralna 13, 78-100 Kołobrzeg

11.	Prokuratura Rejonowa w Kołobrzegu	ul. Waryńskiego 8, 78-100 Kołobrzeg
12.	Powiatowy Urząd Pracy w Kołobrzegu	ul. Katedralna 46, 78-100 Kołobrzeg
13.	Caritas Diecezji Koszalińsko-Kołobrzeskiej	ul. Biskupa Czesława Domina 8, 75-061 Koszalin

Opracowanie własne.

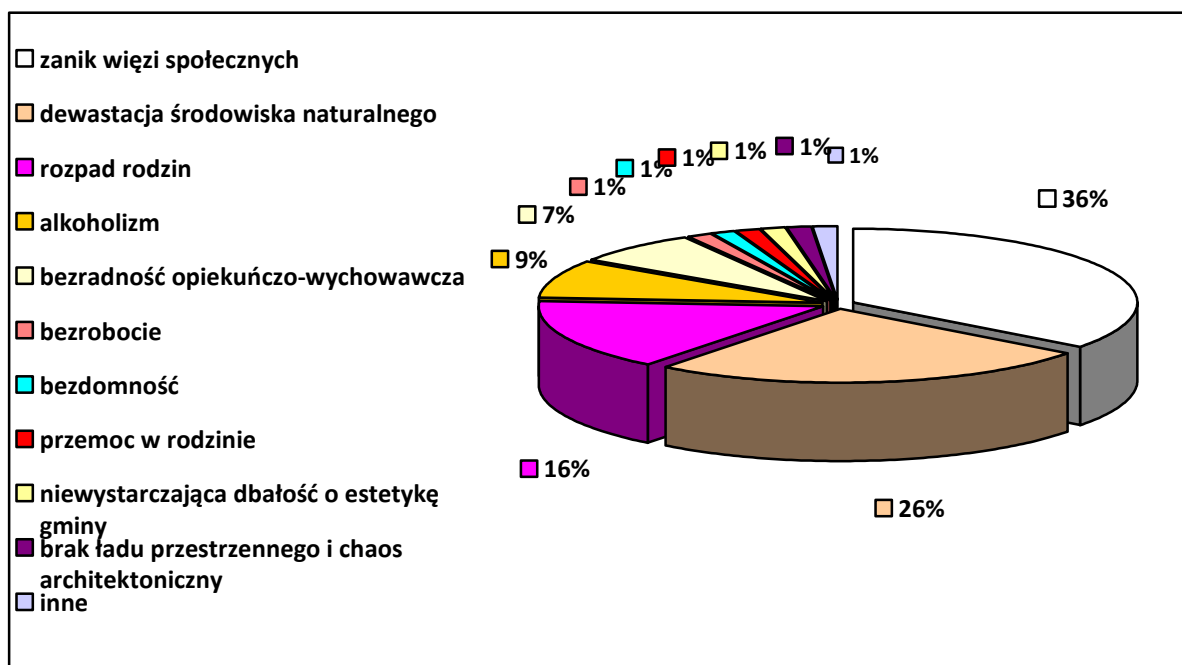
2.4. BADANIA ANKIETOWE

Analiza sytuacji rodziny i dziecka w środowisku lokalnym została pogłębiona z pomocą badań ankietowych przeprowadzonych wśród mieszkańców i w placówce systemu oświaty funkcjonującej na terenie gminy.

2.4.1. BADANIA ANKIETOWE PRZEPROWADZONE WŚRÓD MIESZKAŃCÓW

Do analizy przedłożono w sumie 42 wypełnione anonimowo ankiety, w których badani odnieśli się do wybranych zagadnień dotyczących sytuacji społecznej w gminie. Respondentów poproszono o wskazanie problemów, które najbardziej uwidaczniają się w gminie i rzutują na prawidłowe funkcjonowanie rodzin. Szczegółowy rozkład odpowiedzi ilustruje poniższy wykres.

Wykres 1. Jakie problemy, niekorzystne zjawiska w Pani/Pana ocenie najbardziej uwidaczniają się w gminie?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Pytanie miało charakter półotwarty z możliwością dokonania wielokrotnego wyboru. Ankietowani najczęściej wymieniali zanik więzi społecznych (36%) i dewastację środowiska naturalnego (26%). W dalszej kolejności wymieniali rozpad rodzin (16%), alkoholizm (9%), bezradność opiekuńczo-wychowawczą (7%) oraz bezrobocie, bezdomność, przemoc

w rodzinie, a także niewystarczającą dbałość o estetykę gminy oraz brak ładu przestrzennego i chaos architektoniczny (po 1%).

W ankiecie znalazło się również pytanie pozwalające badanym wskazać działania i inicjatywy, jakie należałoby podjąć w gminie, aby integrować i aktywizować społeczność lokalną. Odpowiadając, ankietowani szczególny nacisk położyli na konieczność organizowania imprez integracyjnych (pikników rodzinnych, festynów, dożynek gminnych) oraz wydarzeń kulturalnych i rekreacyjno-sportowych, stworzenia oferty spędzania czasu dla różnych grup wiekowych, inicjowania działań aktywizujących społeczność lokalną (np. wspólne sprzątanie świata), a także lepszej promocji przedsięwzięć i uroczystości. Według niektórych respondentów na terenie gminy odbywają się liczne imprezy integracyjne, jednak część mieszkańców z różnych powodów w tych wydarzeniach nie uczestniczy.

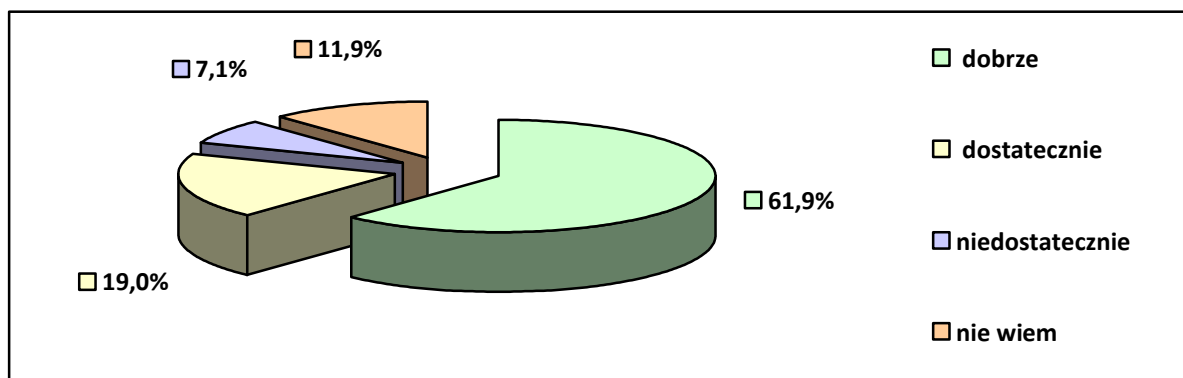
Wskazując działania, które mogłyby przyczynić się do łagodzenia bądź rozwiązywania problemów społecznych oraz zaspokojenia potrzeb mieszkańców, uczestnicy badania wymieniali najczęściej zapewnienie dostępu do lekarzy specjalistów i pomocy psychologicznej, utworzenie domu pomocy społecznej, poprawę funkcjonowania i zwiększenie liczby połączeń komunikacji publicznej w sołectwach oraz modernizację amfiteatru, a także inicjowanie pomocy sąsiedzkiej. Zwrócono również uwagę na potrzebę respektowania wyników konsultacji społecznych oraz szerszego zaangażowania mieszkańców w procesy decyzyjne.

Dane pozyskane z badania ankietowego pozwoliły także poznać opinie mieszkańców gminy na temat oceny oferty w zakresie edukacji oraz zaspokajania potrzeb w zakresie opieki przedszkolnej i opieki nad dziećmi do lat 3. Oferta w zakresie opieki nad dziećmi do lat 3 została oceniona negatywnie. Według 59,5% badanych nie zaspokaja ona potrzeb w tym zakresie. Przeciwnego zdania było 7,2% ankietowanych. Opinii w tej sprawie nie przedstawiła jedna trzecia badanych.

Kwestia opieki przedszkolnej w gminie została oceniona pozytywnie. Zdaniem 42,9% ankietowanych potrzeby mieszkańców w tym obszarze są zaspokajane. Jednak 23,8% badanych nie podziela tej opinii. Jedna trzecia respondentów miała trudności z odniesieniem się do tej kwestii.

Bardzo pozytywnie oceniono ofertę edukacyjną szkół w gminie. Według 61,9% badanych jest ona dobra, a kolejne 19% ankietowanych uznało ją za dostateczną. Nieco ponad 7,1% respondentów stwierdziło, że jest ona niedostateczna. Trudności z odniesieniem się do tej kwestii miało 11,9% pytanym. Rozkład uzyskanych odpowiedzi w zakresie oferty edukacyjnej prezentuje poniższy wykres.

Wykres 2. Jak Pani / Pan ocenia ofertę edukacyjną szkół w gminie?

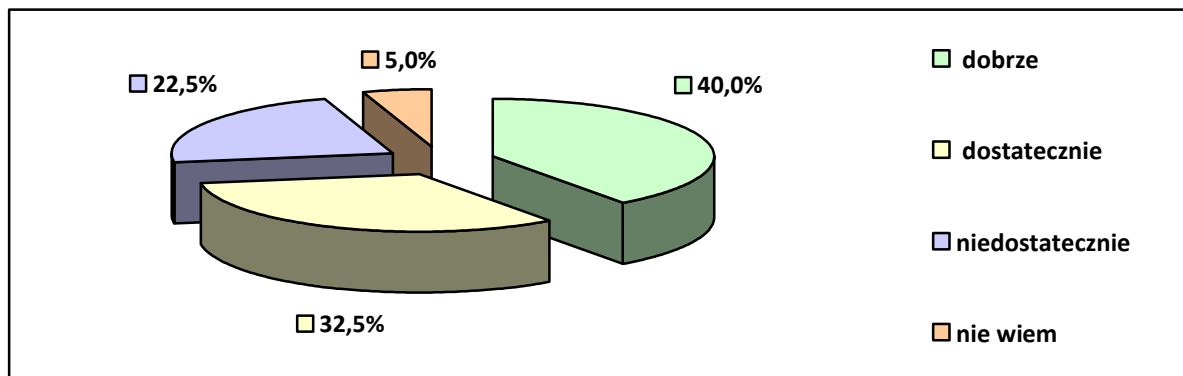
Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Badanie ankietowe uwzględniało również ocenę oferty kulturalnej i sportowo-rekreacyjnej oraz oferty w zakresie ochrony zdrowia w gminie. Na pytanie dotyczące atrakcyjności i jakości oferty kulturalnej w gminie większość (68,3%) respondentów oceniła tę ofertę pozytywnie. Zdaniem 41,5% badanych jest ona dobra, z kolei 26,8% przyznało, że jest dostateczna. Jednak 26,8% ankietowanych stwierdziło, że jest ona niedostateczna. Opinii w tej kwestii nie wyraziło 4,9% pytanych.

Jeśli chodzi o ofertę gminy w zakresie sportu i rekreacji, to także zdecydowana większość (95,1%) uczestników badania oceniła ją pozytywnie. Jako dobrą uznało ją 58,5% ankietowanych, a 36,6% respondentów przyznało, że jest ona dostateczna. Tylko 4,9% badanych uważa, że jest ona niedostateczna.

Oferta w zakresie ochrony zdrowia mieszkańców jest zdaniem 40% ankietowanych dobra, z kolei 32,5% respondentów stwierdziło, że jest ona dostateczna. Jednocześnie 22,5% badanych uznało ją za niedostateczną. Zdania w tej kwestii nie wyraziło 5% pytanych. Uzyskane wyniki ankiety odnoszące się do ochrony zdrowia prezentuje poniższy wykres.

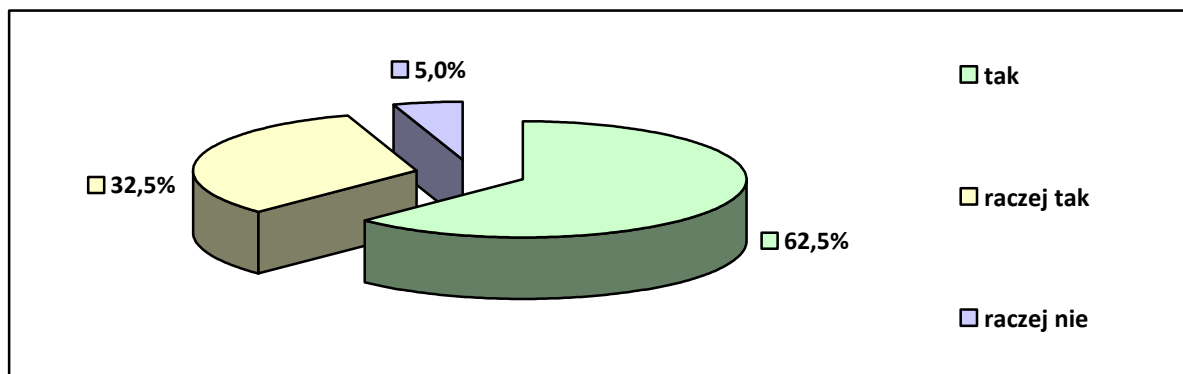
Wykres 3. Jak Pani / Pan ocenia funkcjonalność i jakość oferty w zakresie ochrony zdrowia w gminie?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

W badaniu poruszono także kwestię poczucia bezpieczeństwa w miejscu zamieszkania. Zdecydowana większość (95%) respondentów stwierdziła, że w miejscu zamieszkania czuje się bezpiecznie lub raczej bezpiecznie. Odmienną opinię wyraziło 5% badanych. Rozkład odpowiedzi ilustruje poniższy wykres.

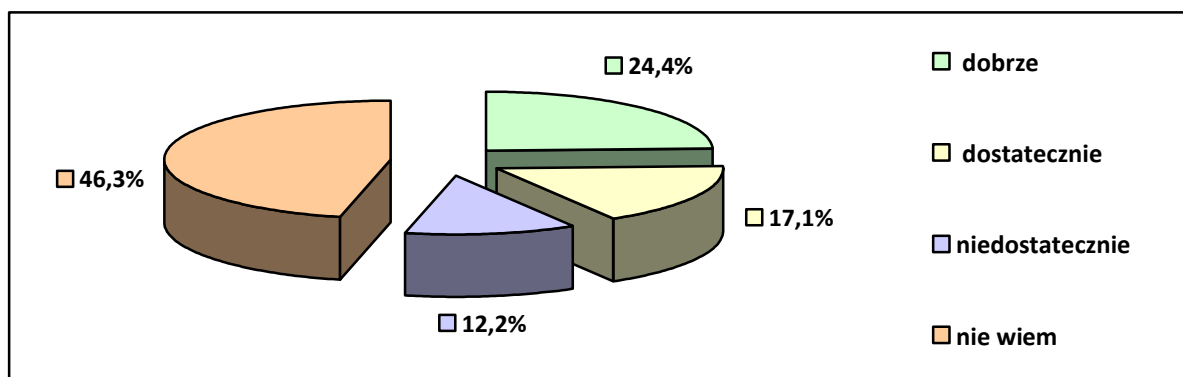
Wykres 4. Czy czuje się Pani/Pan bezpiecznie w miejscu zamieszkania?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

W badaniach ankietowych poruszono również kwestię oceny realizowanych w gminie działań w zakresie przeciwdziałania ubóstwu. Poniższy wykres przedstawia rozkład odpowiedzi.

Wykres 5. Jak Pani/Pan ocenia realizowane w gminie działania w zakresie przeciwdziałania ubóstwu?

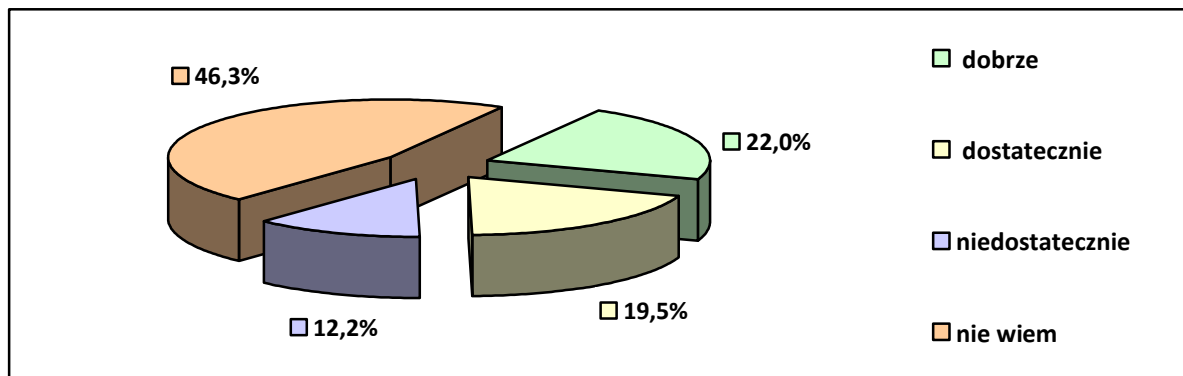

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Prawie 42% badanych pozytywnie oceniło te działania, uznając je za dobre lub dostateczne. Jednocześnie 12,2% ankietowanych stwierdziło, że są nieodpowiedźnie. Wysoki odsetek (46,3%) respondentów miał problemy z jednoznaczną odpowiedzią na to pytanie.

Uczestników badania poproszono też o ocenę realizowanych w gminie działań w zakresie przeciwdziałania bezrobociu. Rozkład odpowiedzi ilustruje poniższy wykres.

Wykres 6. Jak Pani/Pan ocenia realizowane w gminie działania w zakresie przeciwdziałania bezrobociu?

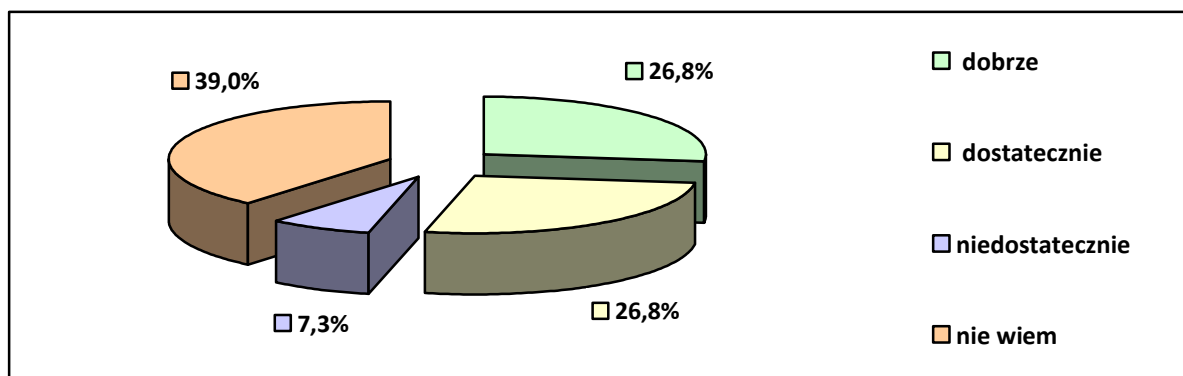

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Zdaniem 22% badanych działania realizowane w gminie w zakresie przeciwdziałania bezrobociu są dobre, z kolei 19,5% ankietowanych oceniło je jako dostateczne. Jednocześnie 12,2% pytanym stwierdziło, że są one niedostateczne. Wysoki odsetek (46,3%) respondentów nie potrafił tych działań ocenić.

O ocenę działań, jakie prowadzone są w gminie w obszarze przeciwdziałania uzależnieniom, zapytano w badaniu ankietowym mieszkańców. Rozkład uzyskanych odpowiedzi przedstawiono w wykresie zamieszczonym poniżej.

Wykres 7. Jak Pani/Pan ocenia realizowane w gminie działania w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom?

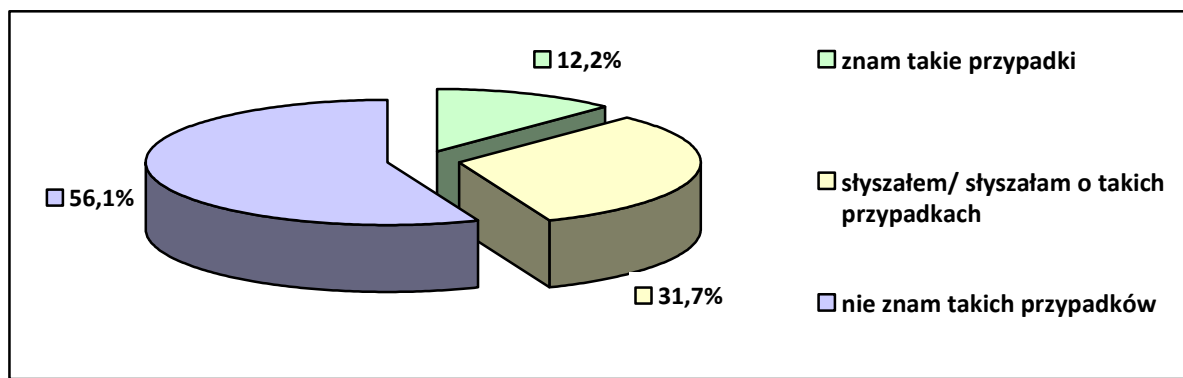

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym

Według większości (53,6%) badanych działania przeciwdziałające uzależnieniom są dobre lub dostateczne. Jednocześnie 7,3% ankietowanych uznało je za niedostateczne. Wysoki odsetek (39%) respondentów nie przedstawił opinii w tej sprawie.

W przeprowadzonym badaniu ankietowani odnieśli się także do styczności pośredniej lub bezpośredniej z osobami doświadczającymi lub stosującymi przemoc. Rozkład uzyskanych odpowiedzi ilustruje poniższy wykres.

Wykres 8. Czy zna Pani/Pan przypadki przemocy w rodzinie na terenie gminy lub o nich słyszała/słyszał?

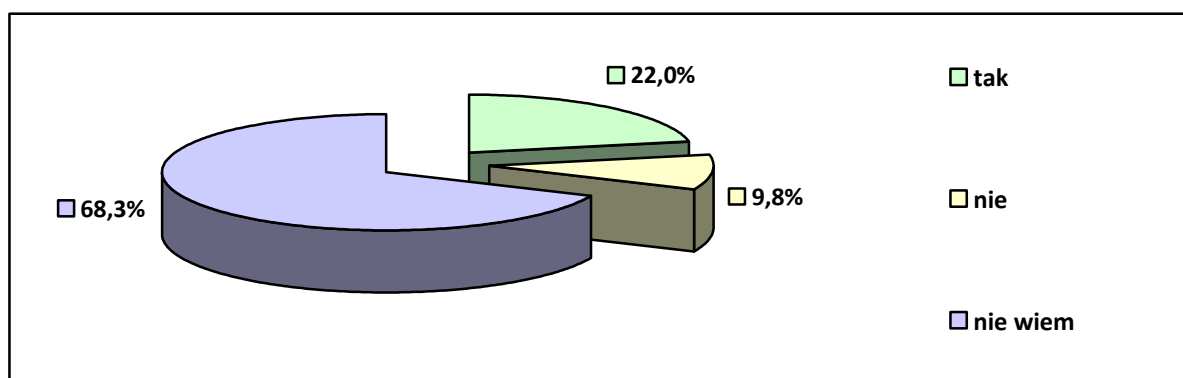

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Ponad 56% ankietowanych odpowiedziało, że nie zna przypadków stosowania przemocy w rodzinie. Jednocześnie 31,7% respondentów stwierdziło, iż słyszało o takich przypadkach, zaś 12,2% badanych zna przypadki stosowania przemocy w rodzinie.

Oceniając ryzyko nasilania się problemu przemocy w rodzinie na terenie gminy, 22% badanych odpowiedziało twierdząco. Zdaniem 9,8% ankietowanych takie ryzyko nie istnieje. Wysoki odsetek (68,3%) respondentów wskazał na odpowiedź „nie wiem”, co może świadczyć o braku świadomości części badanej społeczności co do zagrożenia tym zjawiskiem. Rozkład uzyskanych odpowiedzi przedstawiono w wykresie zamieszczonym poniżej.

Wykres 9. Czy Pani/Pan zdaniem istnieje ryzyko nasilania się problemu przemocy w rodzinie na terenie gminy?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

2.4.2. BADANIA ANKIETOWE W PLACÓWKACH OŚWIATOWYCH

Analizie sytuacji dziecka i rodziny w gminie posłużyło również badanie ankietowe przeprowadzone w funkcjonującej na jej terenie placówce systemu oświaty. Pomogło ono zdiagnozować środowisko szkolne i rodzinne uczniów m.in. pod kątem występowania negatywnych zachowań i zjawisk o charakterze patologicznym, nadto pozwoliło uzyskać

informacje na temat prowadzonych w szkole działań opiekuńczo-wychowawczych, profilaktycznych i leczniczych. Do analizy przedłożono 1 ankietę – wypełnioną przez dyrektora Szkoły Podstawowej im. M. Konopnickiej w Ustroniu Morskim (liczba uczniów: 293, liczba nauczycieli: 34).

Zasoby i oferta szkolna

Z analizy ankiety wynika, iż placówka zatrudnia pedagoga, psychologa, logopedę, doradcę zawodowego oraz zapewnia opiekę pielęgniarską. Uczniowie mają dostęp do sali gimnastycznej, korzystają także z Internetu, natomiast w szkole brakuje boiska sportowego. W placówce nie utworzono klas lub grup integracyjnych. Szkoła prowadzi dożywianie uczniów, bezpłatne posiłki spożywało w sumie 31 dzieci. Placówka zapewnia opiekę w ramach zajęć świetlicowych i organizuje nauczanie indywidualne. Oferuje też zajęcia przeznaczone dla uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. Wymieniono wśród nich zajęcia: wyrównawcze, korekcyjno-kompensacyjne, logopedyczne, socjoterapeutyczne, a także rewalidacyjne i rozwijające kompetencje emocjonalno-społeczne.

Zajęcia dodatkowe proponowane w szkole

Szkoła posiada w swojej ofercie zajęcia dodatkowe. Znalazły się wśród nich koła rozwijające zainteresowania i predyspozycje uczniów: koła przedmiotowe, językowe, fizyczno-astronomiczne, teatralne, sportowe (SKS), robotyki i programowania oraz wolontariat.

Problemy w otoczeniu szkolnym i rodzinnym uczniów

Uczestnik badania stwierdzał występowanie zjawisk patologicznych i negatywnych zachowań w społeczności uczniowskiej oraz dysfunkcji i patologii w otoczeniu domowym uczniów, podając jednocześnie liczbę ujawnionych przypadków. Problemy, które w najpoważniejszym stopniu dosięgają uczniów i ich rodziny, identyfikowane były w dwojaki sposób: wypełniając zamknięte katalogi obejmujące 12 i 6 zmiennych oraz odpowiadając na pytania o charakterze otwartym, określając subiektywnie stopień natężenia występujących problemów w ciągu trzech ostatnich lat. Uzyskane na podstawie analizy ankiety informacje prezentują poniższe tabele.

Tabela 38. Negatywne zachowania oraz zjawiska patologiczne występujące w społeczności uczniowskiej w roku szkolnym 2019/2020

rodzaj negatywnych zachowań i zjawisk patologicznych	liczba ujawnionych przypadków
palenie papierosów	–
sięganie po alkohol	–
sięganie po narkotyki	–

niszczenie mienia szkolnego	–
kradzieże na terenie szkoły	–
dyskryminacja w grupie rówieśniczej	–
udział w grupach negatywnych	–
agresja i przemoc w grupie rówieśniczej	–
autoagresja	–
ucieczki z domu	–
przestępczość ujawniona	–
przypadki wymagające nadzoru kuratora sądowego	–

Dane z badań ankietowanych przeprowadzonych w placówce oświatowej gminy.

Tabela 39. Dysfunkcje i patologie stwierdzone w rodzinach uczniów w roku szkolnym 2019/2020

dysfunkcje i patologie rodziny	liczba ujawnionych przypadków
bezzadność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	–
zaniedbanie	–
uzależnienia (alkoholizm, narkomania)	–
przemoc w rodzinie	–
wykorzystywanie seksualne dzieci	–
przestępczość	–

Dane z badań ankietowanych przeprowadzonych w placówce oświatowej gminy.

W otoczeniu szkolnym uczniów nie stwierdzono przypadków negatywnych zachowań ani zjawisk patologicznych. Również w środowisku rodzinnym uczniów nie wskazano żadnych przypadków dysfunkcji i patologii.

Przedstawiciel badanej placówki nie zauważył wzrostu liczby negatywnych zachowań i zjawisk patologicznych wśród uczniów, ani też wzrostu przypadków dysfunkcji i zjawisk społecznie niepożądanych w otoczeniu domowym w ciągu ostatnich trzech lat.

Współpraca placówki z rodzicami uczniów przybiera różne formy i została oceniona pozytywnie przez uczestnika badania.

Współpraca placówki z instytucjami i organizacjami jest zdaniem przedstawiciela szkoły zadowolająca. Do podmiotów, z którymi szkoła najczęściej współpracuje, uczestnik badania zaliczył: Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, GKRPA, władze lokalne i samorządowe, Starostwo Powiatowe, Ośrodek Zdrowia, Policję, Sąd Rejonowy, Ochotniczą Straż Pożarną, Gminny Ośrodek Kultury, Bibliotekę, PCK, ZHP, Stowarzyszenie „Kropka” oraz parafię.

Pomoc, jaką placówka oferuje uczniom z rodzin ubogich, opiera się o współpracę z Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej i polega przede wszystkim na zapewnieniu bezpłatnego dożywiania w formie obiadów. Ponadto dzieci z rodzin ubogich mogą liczyć na wsparcie w formie finansowania wyjazdów na obozy wypoczynku letniego (kwalifikacja uczniów ze środków GKRPA). Placówki umożliwiają też udział w zajęciach pozalekcyjnych.

Pomoc, jaką placówka oferuje uczniom z rodzin niewydolnych wychowawczo, dotkniętych problemami uzależnień, przemocy w rodzinie przebiega we współpracy z instytucjami pomocowymi działającymi na rzecz dziecka i rodziny. Umożliwiany jest kontakt i konsultacje ze specjalistami – pedagogami, psychologami i terapeutami, zapewniana jest informacja o dostępnych formach pomocy i odpowiednich instytucjach pomocowych. Dzieci mogą również korzystać z porad i wsparcia pedagogów i psychologów szkolnych oraz wychowawcy, uczestniczą w zajęciach dodatkowych, socjoterapeutycznych, psychoedukacyjnych, a także w programach profilaktyczno-edukacyjnych. Organizowane są też warsztaty dla rodziców. Problemy zgłaszane są do odpowiednich instytucji zgodnie z procedurami.

Poprawa funkcjonowania placówki oraz efektywności procesu kształcenia i wychowania wymaga, zdaniem uczestnika badania, kontynuowania zajęć psychoedukacyjnych dla uczniów i rodziców. Poprawa efektywności procesu edukacji i wychowania wymaga też zintensyfikowania kontaktów z rodzicami oraz ścisłej współpracy z instytucjami wspierającymi pracę szkoły.

2.5. ANALIZA SWOT

Analiza SWOT (jej nazwa to akronim angielskich słów: Strengths – mocne strony, Weaknesses – słabe strony, Opportunities – szanse i Threats – zagrożenia) pozwala oszacować potencjał, jakim się dysponuje, oraz określić stopień, w jakim posiadane zasoby odpowiadają potrzebom i oczekiwaniom społeczności lokalnej. Przedstawiona poniżej analiza została przeprowadzona z udziałem przedstawicieli samorządu gminy, a jej przedmiotem stały się następujące obszary: **rodzina, dziecko i młodzież, przemoc w rodzinie; zdrowie, uzależnienia, bezpieczeństwo publiczne oraz kapitał społeczny i ludzki.**

RODZINA, DZIECI I MŁODZIEŻ, PRZEMOC W RODZINIE	
mocne strony	słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • analizowanie problemów rodzin, dzieci i młodzieży w gminie • wsparcie asystenta rodziny dla rodzin niewydolnych wychowawczo • zapewnianie dostępu do poradnictwa 	<ul style="list-style-type: none"> • brak placówki wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie (przypadków NK jest niewiele)

<p>specjalistycznego dla rodzin wymagających tej formy wsparcia</p> <ul style="list-style-type: none"> • analizowanie potrzeb osób samotnie wychowujących dzieci • funkcjonowanie placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży (np. świetlicy środowiskowej) • monitorowanie zapotrzebowania na opiekę nad dziećmi do lat 3 i opiekę przedszkolną • dysponowanie przez szkolnictwo w gminie kadrami i bazą dydaktyczną zapewniającą właściwy rozwój uczniów • odpowiednio przygotowana kadra do pracy z osobami dotkniętymi przemocą w rodzinie • zapewnianie pomocy i wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie na terenie gminy • inicjowanie akcji uwrażliwiających społeczność lokalną na problemy przemocy w rodzinie • realizowanie programów antyprzemocowych – mała liczba „Niebieskich Kart” świadczy o niewielkiej skali przemocy w gminie 	
szanse	zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • niezwiększająca się liczba osób samotnie wychowujących dzieci • możliwość tworzenia placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży na terenie gminy • zadowalająca oferta opieki przedszkolnej • zaspokajająca potrzeby w zakresie edukacji sytuacja finansowa gminy • wystarczająca liczebność i fachowość kadry pracującej z osobami dotkniętymi przemocą w rodzinie • nienasilająca się w gminie skala zjawiska przemocy w rodzinie • zmniejszające się społeczne przyzwolenie na stosowanie przemocy w rodzinie • coraz większa świadomość rodziców i dzieci w obszarze przemocy w rodzinie 	<ul style="list-style-type: none"> • nasilająca się skala problemów mających wpływ na prawidłowe funkcjonowanie rodzin • wzrastająca liczba rodzin dysfunkcyjnych oraz wymagających wsparcia w postaci poradnictwa specjalistycznego • niewystarczająca, w stosunku do potrzeb mieszkańców, oferta w zakresie opieki żłobkowej • nieujawnianie faktu doświadczania przemocy przez ofiary

Analiza uwarunkowań dla obszaru *rodzina, dziecko i młodzież, przemoc w rodzinie* zwraca uwagę na zdecydowaną przewagę mocnych stron, którymi są głównie: analizowanie problemów rodzin, dzieci i młodzieży w gminie, wsparcie asystenta rodziny dla rodzin niewydolnych wychowawczo, zapewnianie dostępu do poradnictwa specjalistycznego dla rodzin wymagających tej formy wsparcia, analizowanie potrzeb osób samotnie wychowujących dzieci, funkcjonowanie placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży (np. świetlicy środowiskowej), monitorowanie zapotrzebowania na opiekę nad dziećmi do lat 3 i opiekę przedszkolną, dysponowanie przez szkolnictwo w gminie kadrami i bazą dydaktyczną zapewniającą właściwy rozwój uczniów, odpowiednio przygotowana kadra do pracy

z osobami dotkniętymi przemocą w rodzinie, zapewnianie pomocy i wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie na terenie gminy oraz inicjowanie akcji uwrażliwiających społeczność lokalną na problemy przemocy w rodzinie, a także realizowanie programów antyprzemocowych – mała liczba „Niebieskich Kart” świadczy o niewielkiej skali przemocy w gminie.

Dostrzegane mocne strony w powiązaniu z akcentowanymi szansami nie mogą jednak przesłonić ciężaru gatunkowego słabych stron i zagrożeń, z jakimi należy się zmierzyć. Niepokoić powinny zwłaszcza nasilająca się skala problemów mających wpływ na prawidłowe funkcjonowanie rodzin, wzrastająca liczba rodzin dysfunkcyjnych oraz wymagających wsparcia w postaci poradnictwa specjalistycznego, brak placówki wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie (przypadków NK jest niewiele), nieujawnianie faktu doświadczania przemocy przez ofiary, jak również niewystarczająca, w stosunku do potrzeb mieszkańców, oferta w zakresie opieki żłobkowej – to kwestie, które należy uwzględnić w programowaniu działań w tym obszarze.

ZDROWIE, UZALEŻNIENIA, BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE	
mocne strony	słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • zabezpieczenie dostępu mieszkańców do świadczeń z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej • inicjowanie przedsięwzięć propagujących zdrowy styl życia • podejmowanie przez samorząd gminy działań na rzecz poprawy stanu środowiska naturalnego • zapewnianie rodzinom dotkniętym problemami uzależnień dostępu do pomocy psychospołecznej i prawnej • odpowiednio przygotowana kadra do pracy z osobami uzależnionymi • realizowanie przez placówki oświatowe działań profilaktycznych i edukacyjnych w obszarze uzależnień wśród uczniów • prowadzenie w placówkach oświatowych programów profilaktyczno-edukacyjnych poświęconych przestępczości i jej negatywnym skutkom społecznym • podejmowanie przez samorząd gminy działań na rzecz poprawy stanu bezpieczeństwa w gminie oraz realizowanie inwestycji podnoszących poziom bezpieczeństwa na drodze • troska o dobro mieszkańców i poprawa infrastruktury 	<ul style="list-style-type: none"> • łatwy dostęp do używek
szanse	zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • brak barier finansowych i lokalowych 	<ul style="list-style-type: none"> • wysoki poziom zamożności mieszkańców,

<p>utrudniających prawidłowe zabezpieczenie dostępu do świadczeń podstawowej opieki zdrowotnej</p> <ul style="list-style-type: none"> • wzrost zainteresowania zdrowym trybem życia wśród mieszkańców • podejmowanie przez samorząd gminy działań na rzecz poprawy stanu środowiska naturalnego • niewzrastające zapotrzebowanie na zwiększenie liczby osób pracujących z osobami uzależnionymi • niewzrastające zagrożenie przestępczością wśród nieletnich • zwiększający się poziom bezpieczeństwa mieszkańców gminy oraz poziom bezpieczeństwa na drodze (poprawa jakości starych dróg oraz nowe drogi) • rozwój działań prewencyjnych 	<p>których stać na zakup alkoholu</p>
--	---------------------------------------

Analiza uwarunkowań dla obszaru **zdrowie, uzależnienia, bezpieczeństwo publiczne** wskazuje na zdecydowaną przewagę mocnych stron: zabezpieczenie dostępu mieszkańców do świadczeń z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej, inicjowanie przedsięwzięć propagujących zdrowy styl życia, podejmowanie przez samorząd gminy działań na rzecz poprawy stanu środowiska naturalnego, zapewnianie rodzinom dotkniętym problemami uzależnień dostępu do pomocy psychospołecznej i prawnej, odpowiednio przygotowana kadra do pracy z osobami uzależnionymi, realizowanie przez placówki oświatowe działań profilaktycznych i edukacyjnych w obszarze uzależnień wśród uczniów oraz prowadzenie w placówkach oświatowych programów profilaktyczno-edukacyjnych poświęconych przestępczości i jej negatywnym skutkom społecznym, a także troska o dobro mieszkańców i poprawa infrastruktury, podejmowanie przez samorząd gminy działań na rzecz poprawy stanu bezpieczeństwa w gminie oraz realizowanie inwestycji podnoszących poziom bezpieczeństwa na drodze.

Mimo przewagi mocnych stron i licznych szans w tym obszarze wskazane słabe strony i zagrożenia – łatwy dostęp do używek oraz wysoki poziom zamożności mieszkańców, których stać na te używki – mogą mieć wpływ na osiągnięcie zakładanych zmian w procesie wdrażania założeń budowanej strategii.

KAPITAŁ SPOŁECZNY I LUDZKI	
mocne strony	słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • odczuwalny wzrost poziomu i jakości życia mieszkańców • prowadzenie działań mających na celu zachęcanie mieszkańców do podejmowania inicjatyw lokalnych 	<ul style="list-style-type: none"> •

<ul style="list-style-type: none"> • popularyzowanie wśród mieszkańców informacji o lokalnych organizacjach pozarządowych • podejmowanie działań zmierzających do podniesienia atrakcyjności oferty kulturalnej, sportowej i rekreacyjnej adresowanej do mieszkańców • inicjowanie działań mających na celu integrację społeczności lokalnej • prowadzenie działań mających na celu pozyskiwanie dodatkowych środków na realizację zadań z zakresu pomocy społecznej • dostosowana do aktualnych potrzeb liczebność kadry i sieć placówek pomocy społecznej • podnoszenie przez pracowników pomocy społecznej kwalifikacji zawodowych poprzez udział w szkoleniach i różnych formach doskonalenia zawodowego • podejmowanie działań mających na celu propagowanie i inicjowanie wolontariatu 	
szanse	zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • odpowiedni potencjał gminy zapewniający jej rozwój i umożliwiający wzrost jakości życia • zwiększająca się liczba inicjatyw lokalnych podejmowanych na terenie gminy • zainteresowanie mieszkańców działalnością w ramach organizacji pozarządowych • zwiększająca się liczba osób korzystających z oferty kulturalnej, sportowej i rekreacyjnej • zmniejszająca się liczba osób marginalizowanych lub zagrożonych wykluczeniem i marginalizacją • wykorzystywanie przez gminę środków zewnętrznych na realizację zadań z zakresu pomocy społecznej • dysponowanie środkami umożliwiającymi dostosowanie liczebności i poziomu kwalifikacji kadr pomocowych do aktualnych potrzeb • zainteresowanie mieszkańców świadczeniem wolontariatu • obserwowane większe zaangażowanie społeczne 	<ul style="list-style-type: none"> • wzrastające zapotrzebowanie na wsparcie z systemu pomocy społecznej (w obszarze pomocy psychologicznej)

Analiza uwarunkowań dla obszaru *kapitał społeczny i ludzki* wskazuje na mocne strony, którymi są głównie: odczuwalny wzrost poziomu i jakości życia mieszkańców, dostosowana do aktualnych potrzeb liczebność kadry i sieć placówek pomocy społecznej, prowadzenie działań mających na celu zachęcanie mieszkańców do podejmowania inicjatyw lokalnych, popularyzowanie wśród mieszkańców informacji o lokalnych organizacjach

pozarządowych, podejmowanie działań zmierzających do podniesienia atrakcyjności oferty kulturalnej, sportowej i rekreacyjnej adresowanej do mieszkańców, inicjowanie działań mających na celu integrację społeczności lokalnej, podejmowanie działań mających na celu propagowanie i inicjowanie wolontariatu a także prowadzenie działań mających na celu pozyskiwanie dodatkowych środków na realizację zadań z zakresu pomocy społecznej. Należy także podkreślić możliwość podnoszenia kwalifikacji zawodowych przez pracowników pomocy społecznej.

Jednakże mocne strony w powiązaniu z akcentowanymi szansami nie powinny przesłonić wagi dostrzeganego i zasygnalizowanego zagrożenia, z jakim należy się zmierzyć. Wzrastające zapotrzebowanie na wsparcie z systemu pomocy społecznej w obszarze pomocy psychologicznej to w obliczu niekorzystnych tendencji demograficznych niezwykle istotna kwestia rzutująca na kształt działań w tym obszarze.

2.6. OCENA WDROŻENIA POPRZEDNIO REALIZOWANEGO PROGRAMU

Przystępując do opracowania Programu Wspierania Rodziny w Gminie Ustronie Morskie na lata 2022-2024, dokonano oceny stopnia wdrożenia poprzednio obowiązującego Programu. W tym celu powołano Zespół Oceniający złożony z przedstawicieli instytucji biorących udział w realizacji założeń programu. Uwzględniając całokształt działań podjętych w ramach realizacji Programu, Zespół Oceniający, wykorzystując pięciopunktową skalę ocen skonstruowaną tak, że poszczególnym jej stopniom przypisano określenia wyrażające osiągnięte efekty realizacji programu, przyjął ocenę ogólną na poziomie 5, co wskazuje na pełne wdrożenie założeń programowych. Uzasadniając przyjętą ocenę podkreślono, że w pełni wdrożono założenia programowe i realizowano je przez cały okres trwania programu.

Zespół wskazał trudności w realizacji założeń programowych, osiągnięcia, jakie odnotowano, a także najważniejsze programy, które były realizowane.

1. Trudności napotkane przy wdrażaniu programu:

- ze względu na obostrzenia spowodowane pandemią COVID-19 część konsultacji musiała się odbywać telefonicznie.

2. Osiągnięcia w realizacji działań wyznaczonych w ramach programu:

- praca z rodziną prowadzona była przez profesjonalną kadre – psycholog w szkole i w GOPS-ie, a także psycholog w Klubie „Uśmiech” – realizowali pracę poprzez konsultacje i poradnictwo specjalistyczne, terapię; pracownicy socjalni prowadzili pracę socjalną w rodzinach zagrożonych dysfunkcjami, monitorowali sytuację tych rodzin i odwiedzali środowiska w ramach indywidualnych zgłoszeń mieszkańców,

- rodziny wymagające pomocy zostały objęte wsparciem pieniężnym i niepieniężnym, w szczególności w formie dożywiania w szkole, jak również wypłacanie stypendiów szkolnych,
- odpłatność za dzieci umieszczone w pieczy zastępczej,
- realizowanie w placówkach systemu oświaty programów profilaktycznych,
- ważna rola funkcjonującej na terenie gminy placówki wsparcia dziennego – świetlicy TPD.

3. Najważniejsze programy i projekty, które zostały zrealizowane:

- realizacja Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa na lata 2014-2020,
- realizacja rządowego Programu „Posiłek w szkole i w domu”,
- realizacja Programu „Dobry Start”,
- realizacja Programu „Za życiem”.
- realizacja Programu „Rodzina 500+”.

3. PROJEKTOWANE DZIAŁANIA PROGRAMOWE

Diagnoza problemów rodzin i dzieci na terenie gminy, oparta na analizie źródeł zastanych, wyników badań ankietowych oraz analizie SWOT pozwoliła na opracowanie założeń Programu Wspierania Rodziny w Gminie Ustronie Morskie na lata 2022-2024. Zostały one przedstawione w formie celu głównego, celów operacyjnych i kierunków działań, których realizacja powinna przyczynić się do zminimalizowania bądź rozwiązania problemów dotyczących rodzin i dzieci w gminie występujących obecnie, jak i mogących wystąpić w najbliższych latach.

3.1. CEL GŁÓWNY PROGRAMU

Cel główny, wyznaczony w Programie Wspierania Rodziny w Gminie Ustronie Morskie na lata 2022-2024 jest następujący:

**Tworzenie efektywnego i skutecznego systemu wsparcia
dla rodzin i dzieci w gminie Ustronie Morskie.**

Osiągnięcie celu głównego jest uwarunkowane realizacją przedstawionych poniżej celów operacyjnych oraz działań.

•

3.2. CELE OPERACYJNE, DZIAŁANIA

CEL OPERACYJNY 1.: PRACA NA RZECZ RODZINY, POPRAWA JAKOŚCI I EFEKTYWNOŚCI USŁUG ŚWIADCZONYCH RODZINOM, ZAPOBIEGANIE NIEKORZYSTNYM ZJAWISKOM ZAGRAŻAJĄCYM PRAWIDŁOWEMU FUNKCJONOWANIU RODZIN NA TERENIE GMINY.

Działania	Termin realizacji	Realizatorzy i partnerzy	Wskaźniki	Zakładane rezultaty
Udzielanie wsparcia finansowego i rzeczowego rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej.	2022-2024	GOPS; NGOs; Kościół	<ul style="list-style-type: none"> - liczba rodzin objętych wsparciem z systemu pomocy społecznej z uwzględnieniem przyczyn, - liczba rodzin korzystających ze świadczeń rodzinnych i alimentacyjnych - liczba rodzin objętych pracą socjalną 	<ul style="list-style-type: none"> - poprawa bezpieczeństwa socjalnego rodzin
Aktywizacja zawodowa członków rodzin dotkniętych bezrobociem.	2022-2024	UG; GOPS; PUP; NGOs	<ul style="list-style-type: none"> - liczba osób bezrobotnych w gminie, - liczba mieszkańców gminy objętych przez Powiatowy Urząd Pracy różnymi formami wsparcia 	<ul style="list-style-type: none"> - zmniejszenie poziomu bezrobocia w gminie - poprawa funkcjonowania rodzin w sferze socjalno-bytowej
Zwiększenie dostępności do poradnictwa specjalistycznego (w tym psychologicznego i prawnego), terapii rodzinnej i mediacji dla członków rodzin wymagających wsparcia.	2022-2024	GOPS, PK, PCPR, Kościół	<ul style="list-style-type: none"> - liczba osób i rodzin objętych wsparciem, - liczba udzielonych porad z uwzględnieniem ich charakteru 	<ul style="list-style-type: none"> - poprawa funkcjonowania rodzin wymagających wsparcia - poprawa funkcjonowania rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-

				<ul style="list-style-type: none"> - wychowawczych - zmniejszenie liczby rodzin wymagających wsparcia poprzez odpowiednio wczesne zapobieganie pojawiającym się problemom
Wzmocnienie funkcjonowania rodzin wychowujących dzieci niepełnosprawne.	2022-2024	UG, RG; GOPS; placówki oświatowe; placówki przedszkolne; placówki kultury; jednostki sportowo-rekreacyjne; PCPR; PPP; Kościół; NGOs	<ul style="list-style-type: none"> - liczba rodzin wychowujących dzieci z niepełnosprawnością - liczba dzieci z orzeczoną niepełnosprawnością 	<ul style="list-style-type: none"> - podniesienie jakości życia i komfortu rodzin wychowujących niepełnosprawne dzieci - zapewnienie dzieciom niepełnosprawnym równych szans życiowych - przeciwdziałanie marginalizacji rodzin i dzieci
Wspieranie osób samotnie wychowujących dzieci.	2022-2024	UG, RG; GOPS; placówki oświatowe; placówki przedszkolne; placówki kultury; jednostki sportowo-rekreacyjne; NGOs; Kościół	<ul style="list-style-type: none"> - liczba rodzin niepełnych na terenie gminy objętych wsparciem z systemu pomocy społecznej, - rodzaj podejmowanych działań mających na celu wsparcie osób samotnie wychowujących dzieci 	<ul style="list-style-type: none"> - poprawa bezpieczeństwa socjalnego osób samotnie wychowujących dzieci - podniesienie jakości życia i komfortu osób samotnie wychowujących dzieci - zapewnienie dzieciom wychowującym się w rodzinach niepełnych równych szans

				<ul style="list-style-type: none"> - życiowych przeciwdziałanie marginalizacji osób samotnie wychowujących
Wspieranie rodzin wielodzietnych.	2022-2024	UG; RG; GOPS; placówki oświatowe; placówki przedszkolne; placówki kultury, jednostki sportowo-rekreacyjne; NGOs; Kościoł	<ul style="list-style-type: none"> - liczba rodzin korzystających ze wsparcia w postaci Karty Dużej Rodziny - liczba dzieci w rodzinach korzystających z Karty Dużej Rodziny 	<ul style="list-style-type: none"> - podniesienie jakości życia i komfortu rodzin wielodzietnych - zapewnienie dzieciom wychowującym się w rodzinach wielodzietnych równych szans życiowych - przeciwdziałanie marginalizacji rodzin wielodzietnych
Podjęcie działań mających na celu przeciwdziałanie uzależnieniom i przemocy w rodzinie.	2022-2024	GKRPA, ZI, GOPS, placówki oświatowe i wychowania przedszkolnego, Policja, PCPR, placówki ochrony zdrowia, NGOs, Kościoł	<ul style="list-style-type: none"> - liczba procedur Niebieska Karta - liczba osób i rodzin korzystających z pomocy z powodu przemocy w rodzinie 	<ul style="list-style-type: none"> - zapewnienie bezpieczeństwa osobom i rodzinom dotkniętym przemocą - poprawa komfortu funkcjonowania rodzin
Promowanie wzoru rodziny prawidłowo wypełniającej swoje funkcje, edukowanie rodzin w zakresie właściwego wypełniania ról rodzicielskich.	2022-2024	UG, RG, GOPS, GKRPA, ZI, placówki oświatowe, placówki kultury, świetlice, PPP, PCPR, NGOs, Kościoł, lokalne media	<ul style="list-style-type: none"> - liczba i rodzaj podjętych działań - liczba osób objętych działaniami 	<ul style="list-style-type: none"> - zwiększenie kompetencji rodzinnych - poprawa i umocnienie wizerunku rodziny

CEL OPERACYJNY 2.: WSPIERANIE ROZWOJU DZIECI I MŁODZIEŻY.

Działania	Termin realizacji	Realizatorzy i partnerzy	Wskaźniki	Zakładane rezultaty
Monitorowanie zapotrzebowania na opiekę przedszkolną w gminie oraz opiekę dla dzieci do lat 3.	2022-2024	UG; RG; GOPS	- liczba dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym,	- poprawa funkcjonowania rodzin z małymi dziećmi
Zabezpieczenie potrzeb dzieci z rodzin ubogich oraz zapewnienie im dostępu do alternatywnych form spędzania czasu wolnego.	2022-2024	UG, GOPS; placówki oświatowe; świetlice; jednostki rekreacyjno-sportowe; placówki kultury NGOs, Kościół	- liczba dzieci z rodzin ubogich objętych różnymi formami wsparcia - rodzaj podjętych działań	- wyrównywanie szans edukacyjnych - przeciwdziałanie marginalizacji dzieci z rodzin ubogich
Zapewnienie uczniom z niepełnosprawnościami indywidualnego wsparcia w celu umożliwienia im realizacji prawa do kształcenia.	2022-2024	UG, RG, placówki oświatowe	- liczba uczniów objętych nauczaniem indywidualnym	- wyrównywanie szans edukacyjnych - podniesienie poziomu wiedzy dzieci i młodzieży
Wzbogacanie oferty edukacyjno-wychowawczej, kulturalnej i rekreacyjno-sportowej.	2022-2024	UG; RG; placówki oświatowe; placówki kultury; jednostki sportowo-rekreacyjne, świetlice, NGOs, Kościół, lokalne media	- rodzaj zorganizowanych zajęć - liczba uczestników	- podniesienie poziomu wiedzy dzieci i młodzieży, rozwój intelektualny i fizyczny
Realizowanie programów profilaktycznych adresowanych do dzieci i młodzieży.	2022-2024	placówki oświatowe, GKRPA, GOPS; PPP	- liczba i rodzaj programów - liczba uczestników	- kształtowanie prawidłowych postaw życiowych - eliminowanie niekorzystnych zjawisk mających wpływ na rozwój dzieci i młodzieży

Wspieranie uczniów uzdolnionych i utalentowanych.	2022-2024	UG; RG; placówki oświatowe; GOPS, placówki kultury, jednostki sportowo-rekreacyjne, NGOs, lokalne media	<ul style="list-style-type: none"> - liczba uczniów - rodzaj wsparcia 	<ul style="list-style-type: none"> - motywowanie do zdobywania wiedzy i samorozwoju - wzmocnienie wizerunku lokalnego samorządu
Realizowanie działań artystyczno-kulturalnych oraz sportowych adresowanych do dzieci i młodzieży.	2022-2024	UG, RG, placówki oświatowe, placówki kultury, świetlice, jednostki sportowo-rekreacyjne, NGOs, Kościół, lokalne media	<ul style="list-style-type: none"> - liczba i rodzaj podjętych działań - liczba uczestników 	<ul style="list-style-type: none"> - poszerzanie możliwości spędzania czasu wolnego dzieci i młodzieży - integrowanie społeczności lokalnej
Realizowanie projektów na rzecz dzieci i młodzieży współfinansowanych z funduszy zewnętrznych, np. z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej.	2022-2024	placówki oświatowe, placówki kultury, jednostki sportowo-rekreacyjne, GOPS, NGOs	<ul style="list-style-type: none"> - liczba i rodzaj projektów - liczba uczestników 	<ul style="list-style-type: none"> - poprawa funkcjonowania dzieci i młodzieży w środowisku zamieszkania
Popularyzowanie idei wolontariatu wśród dzieci i młodzieży, szerzenie wśród nich postaw filantropijnych.	2022-2024	placówki oświatowe, placówki kultury, jednostki sportowo-rekreacyjne, GOPS, NGOs, Kościół lokalne media	<ul style="list-style-type: none"> - liczba i rodzaj zrealizowanych działań - liczba wolontariuszy 	<ul style="list-style-type: none"> - wzmocnienie kompetencji społecznych - wzmocnienie solidarności społecznej - poprawa funkcjonowania osób i grup, na rzecz których podejmowany jest wolontariat

CEL OPERACYJNY 3.: INTEGROWANIE I DOSKONALENIE LOKALNEGO SYSTEMU WSPARCIA RODZIN.

Działania	Termin realizacji	Realizatorzy i partnerzy	Wskaźniki	Zakładane rezultaty
Integrowanie działań na rzecz rodziny i dziecka w gminie poprzez współpracę jednostek organizacyjnych gminy, GKRPA, ZI, placówek ochrony zdrowia, organizacji pozarządowych i Kościoła.	2022-2024	UG, RG, GOPS, GKRPA, ZI, PK, placówki oświatowe i wychowania przedszkolnego, placówki kultury, świetlice, jednostki rekreacyjno-sportowe, placówki ochrony zdrowia, NGOs, Kościoł, lokalne media	- liczba i rodzaj podjętych działań	<ul style="list-style-type: none"> - poprawa efektywności wsparcia rodzin i dzieci w gminie - pobudzanie aktywności społecznej - skuteczniejsze motywowanie do zmiany w rodzinach przeżywających trudności - wzrost poczucia bezpieczeństwa w rodzinach dotkniętych problemami - wzmacnianie potencjału rodzin
Rozwijanie i doskonalenie form współpracy z Prokuraturą Rejonową, Sądem Rejonowym, Policją, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie, Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną.	2022-2024	UG, RG, GOPS, ZI, GKRPA, placówki oświatowe i wychowania przedszkolnego, Prokuratura, Sąd Rejonowy Policja, PCPR, PPP	- rodzaj i liczba podjętych działań	<ul style="list-style-type: none"> - poprawy efektywności wsparcia rodzin i dzieci z terenu gminy - szybsze reagowania na zagrożenia wpływające na prawidłowe funkcjonowanie rodzin i dzieci z terenu gminy
Kontynuowanie działalności Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie.	2022-2024	UG, podmioty, których przedstawiciele wchodzi w skład ZI	<ul style="list-style-type: none"> - liczba spotkań ZI - liczba grup roboczych - liczba procedur Niebieska Karta 	<ul style="list-style-type: none"> - przeciwdziałanie i zapobieganie zjawisku przemocy w rodzinie - poprawa funkcjonowania rodzin

				dotkniętych i zagrożonych przemocą
Doskonalenie wiedzy i umiejętności kadr pracujących z rodziną.	2022-2024	GOPS; PCPR; ROPS	- liczba i rodzaj odbytych szkoleń	<ul style="list-style-type: none"> - podwyższenie poziomu wiedzy i kompetencji pracowników instytucjonalnej pomocy społecznej, członków ZI i GKRPA. - podwyższenie skuteczności świadczonej pomocy - poprawa funkcjonowania rodzin i dzieci objętych wsparciem

Legenda

UG – Urząd Gminy Ustronie Morskie

RG – Rada Gminy Ustronie Morskie

GOPS – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Ustroniu Morskim

GKRPA – Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Ustroniu Morskim

ZI – Zespół Interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie w Ustroniu Morskim

PUP – Powiatowy Urząd Pracy w Kołobrzegu

PCPR – Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kołobrzegu

PPP – Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Kołobrzegu

ROPS – Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Szczecinie

PSSE – Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Kołobrzegu

NGOs – organizacje pozarządowe

4. REALIZACJA PROGRAMU

4.1. KOORDYNATOR, PODMIOTY ODPOWIEDZIALNE I PARTNERZY

Koordinatorem programu będzie Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ustroniu Morskim. Podmiotami odpowiedzialnymi za realizację działań są: Urząd Gminy w Ustroniu Morskim, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Ustroniu Morskim, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Ustroniu Morskim, Zespół Interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie w Ustroniu Morskim, placówki oświatowe, placówki kultury, świetlice, jednostki sportowo-rekreacyjne.

Partnerami w realizacji działań są: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kołobrzegu, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Kołobrzegu, Powiatowy Urząd Pracy w Kołobrzegu, Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Kołobrzegu, Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Szczecinie, ośrodki leczenia uzależnień, specjaliści, placówki ochrony zdrowia, ośrodki wsparcia, grupy samopomocowe, Prokuratura Rejonowa w Kołobrzegu, Sąd Rejonowy w Kołobrzegu, kuratorzy sądowi, organizacje pozarządowe, Kościół i społeczność lokalna.

4.2. FINANSOWANIE

Źródłami finansowania działań wyznaczonych w Programie będą: budżet samorządowy (gminny, powiatowy, wojewódzki) i centralny, fundusze zewnętrzne, m.in. fundusze strukturalne Unii Europejskiej, inne programy, środki organizacji pozarządowych, środki pozyskane od sponsorów indywidualnych.

4.3. MONITORING, EWALUACJA, SPRAWOZDAWCZOŚĆ

Monitoring programu będzie prowadzony z wykorzystaniem informacji oraz danych ze sprawozdań dostępnych na poziomie gminy, uzyskiwanych od podmiotów i partnerów uczestniczących w realizacji zadań. Celem monitoringu będzie obserwacja zmian ilościowych i jakościowych, jakie pojawiają się podczas realizacji działań. W przypadku stwierdzenia rozbieżności między założeniami a rezultatami, założenia będą weryfikowane i dostosowywane do potrzeb grupy docelowej.

Ewaluacja programu będzie dotyczyła zarówno liczby prowadzonych działań, jak i ich jakości i będzie opierać się na następujących kryteriach:

- kryterium trafności – pozwoli ocenić, w jakim stopniu przyjęte cele projektu odpowiadają zidentyfikowanym problemom w obszarze objętym programem i realnym potrzebom odbiorców;

- kryterium skuteczności – pozwoli ocenić, w jakim stopniu zostały osiągnięte cele programu zdefiniowane na etapie planowania;
- kryterium trwałości efektów – pozwoli ocenić, czy rezultaty osiągnięte w ramach programu mogą trwać po jego zakończeniu, a także czy możliwe jest długotrwałe utrzymanie się wpływu programu na prawidłowe funkcjonowanie rodzin z terenu gminy.

Zebrane w ten sposób informacje zostaną wykorzystane do opracowania raportu podsumowującego cały okres realizacji programu, zawierającego wnioski i rekomendacje na przyszłość. Utrudnienia w realizacji Programu może stanowić obowiązujący na terenie kraju stan epidemii związany z rozprzestrzenianiem się wirusa SARS-CoV-2 powodujący chorobę COVID-19, wprowadzający istotne ograniczenia wynikające z obowiązku stosowania reżimu sanitarnego.

Sprawozdanie roczne z realizacji Programu Wspierania Rodziny przedstawi Wójtowi i Radzie Gminy Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej do końca marca danego roku kalendarzowego, zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

SPIS TABEL I WYKRESÓW

Tabela 1. Profil respondentów ankiety „Problemy społeczne w opinii mieszkańców”	7
Tabela 2. Struktura wiekowa ludności gminy w latach 2018-2020	10
Tabela 3. Ruch naturalny ludności gminy w latach 2018-2020	10
Tabela 4. Ruch migracyjny ludności gminy w latach 2018-2020	11
Tabela 5. Zasoby mieszkaniowe w gminie w latach 2018-2020	11
Tabela 6. Dodatki mieszkaniowe przyznane w gminie w latach 2018-2020	12
Tabela 7. Bezrobotni w gminie i ich udział w liczbie ludności gminy w wieku produkcyjnym w latach 2018-2020	12
Tabela 8. Stopa bezrobocia w powiecie, województwie i w kraju w latach 2018-2020	13
Tabela 9. Dane dotyczące procedury „Niebieskie Karty” na terenie gminy w latach 2018-2020	14
Tabela 10. Nadzory prowadzone w gminie w latach 2018-2020	14
Tabela 11. Środki finansowe wydatkowane przez gminę na pomoc mieszkańcom gminy w latach 2018-2020	15
Tabela 12. Beneficjenci pomocy społecznej w gminie w latach 2018-2020	15
Tabela 13. Powody przyznania pomocy społecznej w gminie w latach 2018-2020	16
Tabela 14. Rodzaje wsparcia udzielanego przez GOPS w latach 2018-2020	16
Tabela 15. Piecza zastępcza w gminie w latach 2018-2020	18
Tabela 16. Rodziny objęte opieką Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w latach 2018-2020	18
Tabela 17. Asystenci rodziny w gminie w latach 2018-2020	19
Tabela 18. Wartość świadczeń rodzinnych przyznanych w gminie w latach 2018-2020	19
Tabela 19. Rodzaj świadczeń rodzinnych przyznanych w gminie w latach 2018-2020	19
Tabela 20. Świadczenia alimentacyjne przyznane w gminie w latach 2018-2020	21
Tabela 21. Świadczenie wychowawcze – Program Rodzina 500+ przyznane w gminie w 2020 r.	21
Tabela 22. Karta Dużej Rodziny w gminie w latach 2018-2020	22
Tabela 23. Liczba członków GKRPA w latach 2018-2020	22
Tabela 24. Opłaty z zezwoleń na sprzedaż alkoholu w gminie w latach 2018-2020	23
Tabela 25. Środki finansowe (w zł) przeznaczone na profilaktykę i rozwiązywanie problemów uzależnień w gminie w latach 2018-2020	23
Tabela 26. Działalność GKRPA w latach 2018-2020 w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień w gminie	23
Tabela 27. Działalność Zespołu Interdyscyplinarnego w latach 2018-2020	25
Tabela 28. Podmioty wspierające rodziny i dzieci z gminy działające na jej terenie	26
Tabela 29. Placówki wychowania przedszkolnego działające w gminie (w roku szkolnym 2019/2020)	27
Tabela 30. Placówki oświatowe działające w gminie (w roku szkolnym 2019/2020)	28
Tabela 31. Placówki kultury w gminie w 2020 r.	28
Tabela 32. Obiekty sportowo-rekreacyjne w gminie w 2020 r.	28
Tabela 33. Parafie rzymskokatolickie na terenie gminy w 2020 r.	29
Tabela 34. Działalność PCPR-u w odniesieniu do ludności gminy w zakresie pieczy zastępczej w latach 2018-2020	29
Tabela 35. Orzeczenia o niepełnosprawności wydane mieszkańcom gminy w latach 2018-2020	30
Tabela 36. Rodziny w gminie korzystające z pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności w latach 2018-2020	31
Tabela 37. Podmioty wspierające rodziny i dzieci z gminy Ustronie Morskie usytuowane poza gminą	31
Tabela 38. Negatywne zachowania oraz zjawiska patologiczne występujące w społeczności uczniowskiej w roku szkolnym 2019/2020	38
Tabela 39. Dysfunkcje i patologie stwierdzone w rodzinach uczniów w roku szkolnym 2019/2020	39
Wykres 1. Jakie problemy, niekorzystne zjawiska w Pani/Pana ocenie najbardziej uwidaczniają się w gminie?	32
Wykres 2. Jak Pani / Pan ocenia ofertę edukacyjną szkół w gminie?	34

Wykres 3. Jak Pani / Pan ocenia funkcjonalność i jakość oferty w zakresie ochrony zdrowia w gminie?	34
Wykres 4. Czy czuje się Pani/Pan bezpiecznie w miejscu zamieszkania?.....	35
Wykres 5. Jak Pani/Pan ocenia realizowane w gminie działania w zakresie przeciwdziałania ubóstwu?	35
Wykres 6. Jak Pani/Pan ocenia realizowane w gminie działania w zakresie przeciwdziałania bezrobociu?	36
Wykres 7. Jak Pani/Pan ocenia realizowane w gminie działania w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom?.....	36
Wykres 8. Czy zna Pani/Pan przypadki przemocy w rodzinie na terenie gminy lub o nich słyszała/słyszał?	37
Wykres 9. Czy Pani/Pan zdaniem istnieje ryzyko nasilenia się problemu przemocy w rodzinie na terenie gminy?	37